

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 1.3.2023
COM(2023) 127 final

ANNEXES 1 to 7

PRILOGE

k

Predlogu DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o voziških dovoljenjih, spremembi Direktive (EU) 2022/2561 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Komisije (EU) št. 383/2012

{SEC(2023) 350 final} - {SWD(2023) 128 final} - {SWD(2023) 129 final}

PRILOGA I

DOLOČBE O VOZNIŠKIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJO DRŽAVE ČLANICE

DEL A1: SPLOŠNE SPECIFIKACIJE ZA FIZIČNO VOZNIŠKO DOVOLJENJE

- (1) Fizične lastnosti kartice vzorca voznškega dovoljenja Unije so v skladu s standardoma ISO 7810 in ISO 7816-1.

Kartica je izdelana iz polikarbonata.

Metode za preizkušanje lastnosti voznških dovoljenj zaradi potrjevanja njihove skladnosti z mednarodnimi standardi so v skladu z ISO 10373.

- (2) Dovoljenje ima dve strani in je v skladu z vzorcem na sliki 1.

Stran 1		Stran 2																																																																	
	DRIVING LICENCE (MEMBER STATE) 1. 2. 3. 4a. 4c. 4b. (4d.) 5. 7. (8.) 9.	13. (14.) 	<table border="1"><thead><tr><th>9.</th><th>10.</th><th>11.</th><th>12.</th></tr></thead><tbody><tr><td>AM</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>A1</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>A2</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>A</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>B1</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>C1</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>D1</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>D</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>BE</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>C1E</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>CE</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>D1E</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>DE</td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table> 12.	9.	10.	11.	12.	AM				A1				A2				A				B1				B				C1				C				D1				D				BE				C1E				CE				D1E				DE			
9.	10.	11.	12.																																																																
AM																																																																			
A1																																																																			
A2																																																																			
A																																																																			
B1																																																																			
B																																																																			
C1																																																																			
C																																																																			
D1																																																																			
D																																																																			
BE																																																																			
C1E																																																																			
CE																																																																			
D1E																																																																			
DE																																																																			

1. Name 2. First name 3. Date and place of birth 4a. Date of issue 4b. Date of expiry 4c. Issued by 5. Licence number 6. Valid from 7. Valid to 8. Code

Slika 1: Vzorec voznškega dovoljenja EU

1. Priimek 2. Ime 3. Datum in kraj rojstva 4a. Datum izdaje 4b. Datum poteka veljavnosti 4c. Organ izdajatelj 5. Številka dovoljenja 10. Velja od 11. Velja do 12. Kode

- (3) Dovoljenje vsebuje informacije, določene v delu D, kot sledi:

Stran 1 vsebuje:

- (a) besedilo „voznško dovoljenje“, natisnjeno z velikimi črkami v jeziku ali jezikih države članice, ki je izdala dovoljenje;
- (b) ime države članice, ki je izdala dovoljenje (neobvezno);
- (c) oznako države članice, ki je izdala dovoljenje, natisnjeno v negativu v modrem pravokotniku in obkroženo z dvanajstimi rumenimi zvezdami; kot je določeno v delu D, točka 1;
- (d) podatke, ki so specifični za izdano dovoljenje (polja 1 do 9), kot je določeno delu D, točka 3;
- (e) besedilo „vzorec Evropske unije“ v jeziku(-ih) države članice, ki je izdala dovoljenje, in besedilo „Vozniško dovoljenje“ v ostalih jezikih Evropske unije, natisnjeno v rožnati barvi tako, da tvori ozadje dovoljenja, kot je določeno v delu D, točka 2.

Stran 2 vsebuje:

- (f) podatke, ki so specifični za kategorije izdanega dovoljenja (polja 9 do 12), kot je določeno delu D, točka 4;

- (g) podatke, ki so specifični za upravljanje z dovoljenjem (polja 13 in 14), kot je določeno delu D, točka 5;
- (h) pojasnilo naslednjih oštevilčenih polj, ki so na straneh 1 in 2 dovoljenja: 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5, 10, 11 in 12.

Če država članica želi vnesti zapise v enem od uradnih jezikov, ki ni eden od naslednjih jezikov: angleški, bolgarski, češki, danski, estonski, finski, francoski, grški, hrvaški, italijanski, latvijski, litovski, madžarski, malteški, nemški, nizozemski, poljski, portugalski, romunski, slovaški, slovenski, španski, in švedski, brez poseganja v določbe te priloge izdela dvojezično različico dovoljenja, v kateri uporabi enega od zgoraj navedenih jezikov.

Na vzorcu voznškega dovoljenja Unije je rezerviran prostor, ki omogoča morebitno uvedbo mikročipa ali podobne računalniške naprave ali morebiten tisk kode QR.

Referenčne barve so naslednje:

- modra: Pantone Reflex Blue,
- rumena: Pantone Yellow.

(4) Posebne določbe

- (a) Če ima imetnik voznškega dovoljenja, ki ga je izdala država članica v skladu s to prilogo, običajno prebivališče v drugi državi članici, lahko ta država članica v dovoljenje vpiše podatke, pomembne za upravljanje z njim, če takšno vrsto podatkov vpisuje tudi v dovoljenja, ki jih sama izdaja, in če za to ostane dovolj prostora.
- (b) Države članice lahko brez poseganja v druge določbe te priloge dodajo barve ali oznake, kot so črtne kode in državni simboli. Države članice o tem obvestijo Komisijo.

V okviru medsebojnega priznavanja voznških dovoljenj črna koda ne sme vsebovati drugih podatkov razen tistih, ki jih lahko sicer preberemo na voznškem dovoljenju ali so pomembni za postopek izdaje dovoljenja.
- (c) Podatki, navedeni na sprednji in zadnji strani kartice, morajo biti berljivi s prostim očesom in zapisani z uporabo velikosti znakov 5 točk za polja 9 do 12 na strani 2.

DEL A2: SPECIFIKACIJE PROTI PONAREJANJU ZA FIZIČNO VOZNIŠKO DOVOLJENJE

(1) Fizično varnost voznških dovoljenj ogrožajo:

- (a) izdelovanje lažnih kartic: oblikovanje novega predmeta, ki je zelo podoben dokumentu, in sicer bodisi tako, da se ga izdela na novo, bodisi tako, da se prekopira izvirni dokument;
- (b) sprememba vsebine: sprememba lastništva izvirnega dokumenta, na primer sprememba nekaterih podatkov, natisnjenih na dokumentu.

(2) Splošna varnost je zajeta v sistemu kot celoti, kar vključuje postopek oddaje prošenj, prenos podatkov, snov, iz katere je izdelana podloga kartice, tehniko tiskanja, minimalen sklop različnih varnostnih elementov in personalizacijo.

- (3) Material, ki se uporablja za izdelavo vozniških dovoljenj, se zavaruje pred ponarejanjem z uporabo naslednjih tehnik (obvezni varnostni elementi):
- (a) podloge kartic ne reagirajo na UV svetlobo;
 - (b) varnostni vzorec na ozadju, izdelan tako, da ga ni mogoče ponarediti s skeniranjem, tiskanjem ali kopiranjem; uporabljen je mavrični tisk z večbarvnimi zaščitnimi barvami ter pozitiven in negativen varnostni tisk „Guilloche“. Vzorec ni sestavljen iz osnovnih barv (CMYK), vsebuje kompleksne vzorce v najmanj dveh posebnih barvah in vključuje mikrotekst;
 - (c) optično variabilni elementi, ki nudijo ustrezno zaščito pred kopiranjem in spreminjanjem fotografije;
 - (d) laserska gravura;
 - (e) kjer je prostor za fotografijo, se varnostni vzorec ozadja in fotografija prekrivata vsaj na njenem robu (pojemajoč vzorec).
- (4) Poleg tega se material, ki se uporablja za izdelavo vozniških dovoljenj, zavaruje pred ponarejanjem z uporabo najmanj treh izmed naslednjih tehnik (dodatni varnostni elementi):
- (a) barve, ki se spreminjajo glede na zorni kot*,
 - (b) termokromatske barve*,
 - (c) posebni hologrami*,
 - (d) spremenljive laserske podobe*,
 - (e) ultravijolične fluorescentne barve, vidne in prozorne,
 - (f) iridescentni tisk,
 - (g) digitalni vodni znaki v ozadju,
 - (h) infrardeči ali fosforescentni pigmenti,
 - (i) otipljivi motivi, simboli ali vzorci*.
- (5) Države članice lahko vključijo dodatne varnostne elemente. Načeloma imajo prednost tehnike, označene z zvezdico, saj te uslužbencem organov kazenskega pregona omogočajo preverjanje veljavnosti kartice brez posebnih pripomočkov.

DEL B: SPECIFIKACIJE ZA MIKROČIP, VKLJUČEN KOT DEL FIZIČNEGA VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA

- (1) Mikročip in podatki, ki jih ta vsebuje, vključno z dodatnimi informacijami, ki jih določa nacionalna zakonodaja države članice v zvezi z vozniškimi dovoljenji, so v skladu z določbami dela B1.
- (2) Seznam veljavnih standardov za vozniška dovoljenja, ki vključujejo mikročip, je naveden v delu B2
- (3) Za vozniška dovoljenja, ki vključujejo mikročip, je treba v skladu z določbami iz dela B3 izvesti postopek EU-homologacije.

- (4) Ko so izpolnjene vse ustrezne določbe o EU-homologaciji v zvezi z vozniškim dovoljenjem, ki vključuje mikročip, v skladu z odstavki 1 do 3, države članice proizvajalcu ali njegovemu predstavniku izdajo certifikat o EU-homologaciji.
- (5) Država članica lahko po potrebi, zlasti za zagotovitev skladnosti z določbami iz tega dela, prekliče izdan certifikat o EU-homologaciji.
- (6) Certifikati o EU-homologaciji in obvestilo o njihovem preklicu morajo biti v skladu z vzorcem iz dela B4.
- (7) Komisija mora biti obveščena o vseh izdanih ali preklicanih certifikatih o EU-homologaciji. V primeru preklica se navede podroben razlog.
Komisija obvesti države članice o vsakem preklicu EU-homologacije.
- (8) Certifikati o EU-homologaciji, ki jih izdajo države članice, se vzajemno priznavajo.
- (9) Če država članica vedno znova ugotovi, da večje število vozniških dovoljenj, ki vključujejo mikročip, ni v skladu s tem delom Priloge I, to sporoči Komisiji. Pri tem navede ustrezno številko certifikata o EU-homologaciji v zvezi s temi vozniškimi dovoljenji ter opis neskladnosti. Komisija brez nepotrebnega odlašanja obvesti vse druge države članice o dejstvih, ki so ji bila sporočena na podlagi tega odstavka.
- (10) Država članica, ki je izdala ta vozniška dovoljenja, nemudoma preuči težavo in sprejme ustrezne ukrepe za njihovo odpravo, vključno s preklicem certifikata o EU-homologaciji, če je to potrebno.

DEL B1: Splošne zahteve za voziška dovoljenja, ki vključujejo mikročip

Splošne zahteve za voziška dovoljenja, ki vključujejo mikročip iz te priloge, temeljijo na mednarodnih standardih, zlasti standardih ISO/IEC serije 18013. Vključujejo:

- (a) specifikacije za mikročip in logično strukturo podatkov na mikročipu,
- (b) specifikacije za usklajene in dodatne podatke, ki jih je treba shraniti, in
- (c) specifikacije v zvezi z mehanizmi varstva podatkov za digitalno shranjene podatke na mikročipu.

1. KRATICE

Kratika	Pomen
AID	Identifikator aplikacije
BAP	Osnovna zaščita dostopa
DG	Podatkovna skupina
EAL 4+	Certifikat Evaluation Assurance Level 4 Augmented
EF	Elementarna datoteka
EFID	Identifikator elementarne datoteke
eMRTD	Strojno berljivi potovalni dokumenti
ICC	Kartica z integriranim vezjem
ISO	Mednarodna organizacija za standardizacijo
LDS	Logična struktura podatkov
PICC	Brezkontaktna kartica z integriranim vezjem
PIX	Lastniška razširitev identifikatorja aplikacije
RID	Registrirani identifikator aplikacije
SOd	Varnostni objekt dokumenta

2. PODATKI, SHRANJENI NA MIKROČIPU

(1) Usklajeni obvezni in neobvezni podatki o vozniskem dovoljenju

Na mikročip se shranijo usklajeni podatki o vozniskem dovoljenju iz dela D. Če se država članica odloči, da bo v podatke o vozniskem dovoljenju vključila postavke, ki so v delu D označene kot neobvezne, te postavke shrani na mikročip.

(2) Dodatni podatki

Države članice lahko na mikročip shranjujejo dodatne podatke, ki jih določajo njihove nacionalne zakonodaje v zvezi z vozniskimi dovoljenji. O tem obvestijo Komisijo.

3. MIKROČIP

(1) Vrsta medija za shranjevanje

Medij za shranjevanje podatkov o vozniskem dovoljenju je mikročip s kontaktnim ali brezkontaktnim vmesnikom ali kombinacijo kontaktnega in brezkontaktnega (dvojnega) vmesnika, kot je določeno v delu B2, postavka 1.

(2) Aplikacije

Vsi podatki na mikročipu se shranijo v elektronske aplikacije. Vse aplikacije na mikročipu so identificirane z enotno kodo, imenovano identifikator aplikacije (AID), kot je določeno v delu B2, postavka 2.

(a) Aplikacija vozniskega dovoljenja EU

V namensko aplikacijo vozniskega dovoljenja EU se shranijo obvezni in neobvezni podatki o vozniskem dovoljenju iz dela D Priloge I. AID za aplikacijo vozniskega dovoljenja EU je:

„A0 00 00 04 56 45 44 4C 2D 30 31“,

ki ga sestavljata:

- registrirani identifikator aplikacije (RID) za Evropsko komisijo: „A0 00 00 04 56“,
- lastniška razširitev identifikatorja aplikacije (PIX) za aplikacijo vozniskega dovoljenja EU: „45 44 4C 2D 30 31“ (EDL-01).

Podatki se združijo v podatkovne skupine (DG) kot del logične strukture podatkov (LDS).

DG se shranijo kot elementarne datoteke (EF) v aplikacijo vozniskega dovoljenja EU ter se zaščitijo v skladu z delom B2, postavka 3.

(b) Druge aplikacije

Drugi dodatni podatki se shranijo v eno ali več določenih aplikacij, razen aplikacije vozniskega dovoljenja EU. Vsaka aplikacija je identificirana z enotnim AID.

4. LOGIČNA STRUKTURA PODATKOV APLIKACIJE VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA EU

(1) Logična struktura podatkov

Podatki o vozniskem dovoljenju se shranijo na mikročip v logični strukturi podatkov (LDS) iz dela B2, postavka 4. Ta točka določa dodatne zahteve za obvezne in dodatne DG.

Vsaka DG se shrani v eno EF. EF, ki se uporabljajo za aplikacijo voziškega dovoljenja EU, so identificirane z identifikatorji elementarne datoteke (EFID) in kratkimi identifikatorji EF iz dela B2, postavka 5.

(2) Obvezne podatkovne skupine

Obvezni in neobvezni podatkovni elementi se shranijo v naslednje DG:

- (a) DG 1: vsi obvezni in neobvezni podatkovni elementi, natisnjeni na dokumentu, razen fotografije obraza in podpisa,
- (b) DG 5: podpis imetnika dovoljenja,
- (c) DG 6: fotografija obraza imetnika dovoljenja.

Podatki DG 1 so strukturirani tako, kot je določeno v točki 6 in v delu B2, postavka 6. Podatki, ki jih vsebujeta DG 5 in DG 6, se shranijo v skladu s specifikacijami iz dela B2, postavka 7.

(3) Dodatne podatkovne skupine

Dodatni podatkovni elementi, kadar to določa nacionalna zakonodaja držav članic v zvezi z voziškimi dovoljenji, se shranijo v naslednje DG:

- (a) DG 2: podatki o imetniku dovoljenja, razen biometričnih podatkov,
- (b) DG 3: podatki o organu izdajatelju,
- (c) DG 4: fotografija obraza,
- (d) DG 7: biometrični podatki prstnega odtisa imetnika dovoljenja,
- (e) DG 8: biometrični podatki šarenice imetnika dovoljenja,
- (f) DG 11: drugi podatki, kot je polno ime imetnika v nacionalni pisavi.

Podatki, ki jih vsebujejo te DG, se shranijo v skladu s specifikacijami iz dela B2, postavka 8.

5. MEHANIZMI VAROVANJA PODATKOV

Za potrjevanje avtentičnosti in celovitosti mikročipa in podatkov, shranjenih v njem, ter za omejevanje dostopa do podatkov o vozniskem dovoljenju se uporabljajo ustrezni mehanizmi.

Podatki na mikročipu se zaščitijo v skladu s specifikacijami iz dela B2, postavka 3. Ta oddelek določa dodatne zahteve, ki jih je treba izpolnjevati.

(1) Potrjevanje avtentičnosti

(a) Obvezna pasivna avtentifikacija

Vse DG, shranjene v aplikaciji vozniskega dovoljenja EU, se zaščitijo s pasivno avtentifikacijo.

Podatki, povezani s pasivno avtentifikacijo, morajo biti v skladu z zahtevami iz dela B2, postavka 9.

(b) Neobvezna aktivna avtentifikacija

Mehanizmi neobvezne aktivne avtentifikacije se uporabljajo za zagotovitev, da prvotni mikročip ni bil zamenjan.

(2) Omejitev dostopa

(a) Obvezna osnovna zaščita dostopa

Mehanizem osnovne zaščite dostopa (BAP) se uporablja za vse podatke v aplikaciji vozniskega dovoljenja EU. Za zagotovitev interoperabilnosti z obstoječimi sistemi, kot je sistem, ki uporablja strojno berljive potovalne dokumente (eMRTD), je treba uporabljati enovrstični strojno čitljiv prostor (MRZ) iz dela B2, postavka 10.

Ključ dokumenta Kdoc, ki se uporablja za dostop do čipa, je sestavljen iz enovrstičnega MRZ, ki ga je mogoče vnesti ročno ali s čitalnikom za optično prepoznavanje znakov (OCR). Uporablja se konfiguracija BAP 1, določena za enovrstični MRZ, iz dela B2, postavka 10.

(b) Pogojni razširjeni nadzor dostopa

Kadar so na mikročipu shranjeni osebni podatki iz člena 9(1) Uredbe (EU) 2016/679, se dostop do takih podatkov zaščiti z dodatnimi ukrepi.

Mehanizmi za razširjeni nadzor dostopa so v skladu s specifikacijami iz dela B2, postavka 11.

(3) Infrastruktura javnih ključev (PKI) za vozniska dovoljenja, ki vključujejo mikročip

Države članice vzpostavijo potrebne nacionalne ureditve za upravljanje javnih ključev v skladu s Prilogo A k standardu ISO 18013_3.

6. NAVAJANJE PODATKOV

(1) Formatiranje podatkov v DG 1

Oznaka	L	Vrednost					Koda	M/O
61	V	Podatkovni elementi DG1 (drevesna razvrstitev)						
		Oznaka	L	Vrednost				
		5F 01	V	Številka homologacije			ans	M
		5F 02	V	Konstruiran podatkovni objekt elementov demografskih podatkov				M
				Oznaka	L	Vrednost		
				5F 03	3	Država članica izdajateljica	a3	M
				5F 04	V	Priimek imetnika	as	M
				5F 05	V	Drugo(-a) ime(-na) imetnika	as	M
				5F 06	4	Datum rojstva (ddmmllll)	n8	M
				5F 07	V	Kraj rojstva	ans	M
				5F 08	3	Državljanstvo	a3	O
				5F 09	1	Spol	M/F/U	O
				5F 0A	4	Datum izdaje dovoljenja (ddmmllll)	n8	M
				5F 0B	4	Datum izteka roka veljavnosti dovoljenja (ddmmllll)	n8	M
				5F 0C	V	Organ izdajatelj	ans	M
				5F 0D	V	Upravna številka (razen številke dokumenta)	ans	O
				5F 0E	V	Številka dokumenta	an	M
				5F 0F	V	Naslov stalnega prebivališča ali poštni naslov	ans	O
		7F 63	V	Konstruiran podatkovni objekt kategorij vozil/omejitev/pogojev				M
				Oznaka	L	Vrednost (kodirana, kot je določeno spodaj)		
				02	1	Število kategorij/omejitev/pogojev	N	M
				87	V	Kategorija/omejitev/pogoj	ans	M
				87	V	Kategorija/omejitev/pogoj	ans	O
				...	...	...	...	...
				87	V	Kategorija/omejitev/pogoj	ans	O

(2) Logična oblika zapisa

Kategorije vozil, omejitve ali pogoji se zberejo v podatkovni objekt v skladu s strukturo iz naslednje preglednice:

Koda kategorije vozila	Datum izdaje	Veljavnost	Koda	Znak	Vrednost
------------------------	--------------	------------	------	------	----------

pri čemer velja:

- (a) kode kategorij vozil so zapisane tako, kot je določeno v členu 6 (npr. AM, A1, A2, A, B1, B itd.),
- (b) datum izdaje je zapisan v obliki DDMMLLLL (dan z dvema števkama, mesec z dvema števkama in leto s štirimi števki) za kategorijo vozila,
- (c) datum izteka roka veljavnosti je zapisan v obliki DDMMLLLL (dan z dvema števkama, mesec z dvema števkama in leto s štirimi števki) za kategorijo vozila,
- (d) koda, znak in vrednost so povezani z dodatnimi informacijami ali omejitvami v zvezi s kategorijo vozila ali voznikom.

DEL B2: Seznam veljavnih standardov za voziška dovoljenja, ki vključujejo medij za shranjevanje

Postavka	Zadeva	Zahteva	Velja za
1	Vmesnik, organizacija in ukazi medija za shranjevanje	ISO/IEC serija 7816 (kontaktni), ISO/IEC serija 14443 (brezkontaktni), kot je določeno v ISO/IEC 18013-2:2008, Priloga C	Del B1, točka 3.(1)
2	Identifikator aplikacije	ISO/IEC 7816-5:2004	Del B1, točka 3.(2)
3	Mehanizmi varovanja podatkov	ISO/IEC 18013-3:2009	Del B1, točka 3.(2)(a) Del B1, točka 5.
4	Logična struktura podatkov	ISO/IEC 18013-2:2008	Del B1, točka 4.(1)
5	Identifikatorji elementarne datoteke	ISO/IEC 18013-2:2008, preglednica C.2	Del B1, točka 4.(1)
6	Navedba podatkov za DG 1	ISO 18013-2:2008, Priloga C.3.8	Del B1, točka 4.(2) Del B1, točka 6.(1)
7	Navedba obveznih podatkov za DG 5 in DG 6	ISO/IEC 18013-2:2008, prilogi C.6.6 in C.6.7, fotografija obraza in podpisa se shrani v obliki JPEG ali JPEG2000	Del B1, točka 4.(2)
8	Navedba neobveznih in dodatnih podatkov	ISO/IEC 18013-2:2008, Priloga C	Del B1, točka 4.(3)

9	Pasivna avtentifikacija	ISO/IEC 18013-3:2009, odstavek 8.1, podatki se shranijo v EF.SOd (varnostni objekt dokumenta) v LDS	Del B1, točka 5.(1)(a)
10	Osnovna omejitev dostopa	ISO/IEC 18013-3:2009 in sprememba 1	Del B1, točka 5.(2)(a)
	Konfiguracija osnovne omejitve dostopa	ISO/IEC 18013-3:2009, Priloga B.8	
11	Razširjena omejitev dostopa	Tehnična smernica TR-03110, Napredni varnostni sistemi za strojno berljive potovalne dokumente – Razširjeni nadzor dostopa (EAC), različica 1.11	Del B1, točka 5.(2)(b)
12	Preizkusne metode	ISO 18013-4:2011	Del B3, točka 1.
13	Varnostni certifikat	Evaluation Assurance Level 4 augmented (EAL 4+) ali enakovreden	Del B3, točka 2.
14	Certifikat o funkcionalnosti	Preizkus pametne kartice v skladu s serijo ISO 10373	Del B3, točka 3.

DEL B3: Postopek za EU-homologacijo voznških dovoljenj, ki vključujejo mikročip

1. SPLOŠNE DOLOČBE

Proizvajalci, ki zaprosijo za EU-homologacijo voznških dovoljenj, ki vključujejo mikročip, predložijo varnostni certifikat in certifikat o funkcionalnosti.

O kakršni koli nameravani spremembi proizvodnega procesa, vključno s programsko opremo, morajo predhodno obvestiti organ, ki je odobril homologacijo. Ta organ lahko pred odobritvijo spremembe zahteva dodatne informacije in preizkuse.

Preizkusi se morajo izvajati v skladu z metodami iz dela B2, postavka 12.

2. VARNOSTNI CERTIFIKAT

Za namen varnostne presoje morajo biti mikročipi voznških dovoljenj ocenjeni v skladu z merili iz dela B2, postavka 13.

Varnostni certifikat se podeli le po uspešni oceni zmožnosti mikročipa za preprečevanje poskusov prirejanja ali spreminjanja podatkov.

3. CERTIFIKAT O FUNKCIONALNOSTI

Funkcionalna ocena voznških dovoljenj, ki vključujejo mikročip, se izvede v preizkusnem laboratoriju v skladu z merili iz dela B2, postavka 14.

Države članice pri vključevanju mikročipa v vozniška dovoljenja upoštevajo ustrezne funkcijske standarde in zahteve iz dela B1.

Certifikat o funkcionalnosti se izda proizvajalcu, ko so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- za mikročip je podeljen veljaven varnostni certifikat,
- dokazana je skladnost z zahtevami iz dela B2,
- funkcionalni preizkusi so uspešno opravljeni.

Za izdajo certifikata o funkcionalnosti je pristojen ustrezen organ države članice. Certifikat o funkcionalnosti vsebuje identiteto organa izdajatelja, identiteto vlagatelja, identifikacijo mikročipa ter podroben seznam preizkusov in njihovih rezultatov.

4. CERTIFIKAT O EU-HOMOLOGACIJI

(1) Vzorec certifikata

Države članice podelijo certifikat o EU-homologaciji po predložitvi varnostnega certifikata in certifikata o funkcionalnosti iz te priloge. Certifikati o EU-homologaciji so v skladu z vzorcem iz dela B4.

(2) Sistem številčenja

Sistem številčenja za EU-homologacijo je sestavljen iz:

(a) črke „e“, ki ji sledi številčna oznaka države članice, ki je podelila EU-homologacijo:

1	za Nemčijo
2	za Francijo
3	za Italijo
4	za Nizozemsko
5	za Švedsko
6	za Belgijo
7	za Madžarsko
8	za Češko
9	za Španijo
12	za Avstrijo
13	za Luksemburg
17	za Finsko
18	za Dansko
19	za Romunijo
20	za Poljsko
21	za Portugalsko
23	za Grčijo

- 24 za Irsko
 - 25 za Hrvaško
 - 26 za Slovenijo
 - 27 za Slovaško
 - 29 za Estonijo
 - 32 za Latvijo
 - 34 za Bolgarijo
 - 36 za Litvo
 - 49 za Ciper
 - 50 za Malto;
- (b) črk DL, pred katerima se nahaja vezaj in ki jima sledita dve številki, ki označujeta zaporedno številko, dodeljeno tej prilogi ali najnovejši tehnični spremembi te priloge. Zaporedna številka za to prilogo je 00;
- (c) enotne identifikacijske številke EU-homologacije, ki jo je dodelila država članica izdajateljica.

Primer sistema številčenja EU-homologacije: e50-DL00 12345.

Številka odobritve se shrani na mikročip v DG 1 za vsako vozniško dovoljenje, ki vključuje tak mikročip.

DEL B4: Obrazec certifikata o EU-homologaciji v zvezi z vozniškimi dovoljenji, ki vključujejo mikročip

Ime pristojnega organa: ...

Obvestilo o (*):

— homologaciji ☐

— preklicani homologaciji ☐

vozniškega dovoljenja EU, ki vključuje mikročip

Št. homologacije: ...

1. Blagovna ali zaščitna znamka: ...

2. Ime modela: ...

3. Ime proizvajalca ali njegovega predstavnika, kjer je ustrezno: ...

...

4. Naslov proizvajalca ali njegovega predstavnika, kjer je ustrezno: ...

...

5. Rezultati laboratorijskega preizkusa:

5.1 Varnostni certifikat št.: ... Datum: ...

Izdal: ...

5.2 Certifikat o funkcionalnosti št.: ... Datum: ...

Izdal: ...

6. Datum homologacije: ...

7. Datum preklica homologacije: ...

8. Kraj: ...

9. Datum: ...

10. Opisni dokumenti v prilogi: ...

11. Podpis: ...

(*) Označite ustrezno okence.

DEL C: SPECIFIKACIJE ZA MOBILNO VOZNIŠKO DOVOLJENJE

- (1) Aplikacije za mobilna vozniška dovoljenja so na voljo za najpogostejše mobilne operacijske sisteme in pooblaščenim osebam zagotavljajo vsaj funkcije:
 - (a) pridobivanja in shranjevanja podatkov ali kazalcev, ki omogočajo dokazovanje vozniških pravic osebe;
 - (b) prikaza in prenosa teh podatkov ali kazalcev.
- (2) Aplikacija in drugi ustrezni sistemi so skladni s standardom ISO/IEC 18013-5 o mobilnih vozniških dovoljenjih in Uredbo (EU) št. 910/2014.
- (3) Za namene te priloge se imetnik mobilnega vozniškega dovoljenja, izdanega v skladu s to direktivo, šteje za pooblaščenega uporabnika le, če je identificiran kot tak. Glavno sredstvo za identifikacijo je elektronska identifikacija. Za elektronsko identifikacijo takih oseb se sprejmejo vsaj vsa sredstva elektronske identifikacije iz Uredbe (EU) št. 910/2014.
- (4) Zadevni nacionalni sistem je pristojni register vozniških dovoljenj države članice, v kateri ima imetnik vozniškega dovoljenja svoje običajno prebivališče.
- (5) Vloga imetniku vozniškega dovoljenja omogoča, da iz ustreznega nacionalnega sistema pridobi preverljive podatke, ki vsebujejo informacije iz dela D in kazalec za enkratno uporabo. Če del informacij iz dela D ni na voljo v nacionalnem sistemu, lahko imetnik vozniškega dovoljenja manjkajoče podatkovne elemente pridobi na druge varne načine (npr. pridobi fotografijo imetnika iz svojega biometričnega potnega lista s pomočjo komunikacije kratkega dosega).

Aplikacija imetniku omogoča samodejno ali ročno posodabljanje preverljivih podatkov (podatki, ki jih vozniško dovoljenje vsebuje o imetniku v skladu z delom D) iz ustreznega nacionalnega sistema države članice običajnega prebivališča. Aplikacija ne omogoča nobenih drugih načinov spreminjanja pridobljenih podatkov.

Aplikacija imetniku vozniškega dovoljenja omogoča, da tretji osebi pokaže ali posreduje vse podatke ali del podatkov, ki jih vsebuje mobilno vozniško dovoljenje. Pristojni organi držav članic so pooblaščen za pridobivanje podatkov iz mobilnih vozniških dovoljenj, da se lahko seznanijo z vozniškimi pravicami imetnika vozniškega dovoljenja (preverjanje).

Aplikacija imetniku vozniškega dovoljenja omogoča, da tretji osebi posreduje kazalec za enkratno uporabo, pridobljen iz nacionalnega sistema. Prejemnik lahko ta kazalec uporabi za pridobitev informacij iz dela D iz ustreznega nacionalnega sistema, če ima za to pooblastilo zadevne države članice. Pristojni organi držav članic so pooblaščen za dostop do nacionalnih sistemov drugih držav članic. Države članice zagotovijo, da se po preverjanju podatkov imetnika dovoljenja preneseni podatki ne shranjujejo.

Informacije, posredovane neposredno iz aplikacije ali pridobljene s kazalcem za enkratno uporabo, pristojnim organom omogočajo, da ugotovijo vozniške pravice imetnika mobilnega vozniškega dovoljenja (preverjanje), vključno z vsemi omejitvami, ki se uporabljajo v Uniji ali na ozemlju države članice. Države članice štejejo, da podatki niso veljavni, če so bili pridobljeni več kot sedem dni pred preverjanjem ali če je številka vozniškega dovoljenja vključena na seznam preklicanih dovoljenj, ki ga upravlja država članica izdajateljica mobilnega vozniškega dovoljenja. Seznam preklicanih dovoljenj vsebuje informacije o vseh

vozniških dovoljenjih, ki imetnikom ne omogočajo več uveljavljanja pravice do vožnje.

- (6) Z odstopanjem od Uredbe (EU) št. 910/2014 in izključno zato, da se imetniku mobilnega vozniškega dovoljenja zagotovi možnost, da v takih primerih dokaže svojo pravico do vožnje, funkcije prikaza in prenosa podatkov ali kazalca za enkratno uporabo ostanejo na voljo, če so identifikacijski podatki osebe, povezani z evropskimi denarnicami za digitalno identiteto, iz člena 3 navedene uredbe neveljavni.
- (7) Nacionalni sistemi ne shranjujejo ali obdelujejo zahtevka, ki temelji na zgoraj navedenem kazalcu za enkratno uporabo, za drug namen kot za izvajanje določb te direktive. V ta namen se lahko uporabi omrežje EU za vozniška dovoljenja iz člena 19.
- (8) Imetniki mobilnih vozniških dovoljenj imajo možnost, da svoja vozniška dovoljenja podaljšajo, nadomestijo ali zamenjajo v Uniji prek aplikacije ali na namenskem portalu digitalnih storitev, ki ga zagotavljajo države članice.

**DEL D: PODATKI, KI JIH JE TREBA VKLJUČITI V VOZNIŠKO DOVOLJENJE
EU**

- (1) Oznake držav članic izdajateljic dovoljenja so naslednje:

B : Belgija
BG : Bolgarija
CZ : Češka
DK : Danska
D : Nemčija
EST : Estonija
GR : Grčija
E : Španija
F : Francija
HR : Hrvaška
IRL : Irska
I : Italija
CY : Ciper
LV : Latvija
LT : Litva
L : Luksemburg
H : Madžarska
M : Malta
NL : Nizozemska
A : Avstrija
PL : Poljska
P : Portugalska
RO : Romunija
SLO : Slovenija
SK : Slovaška
FIN : Finska
S : Švedska.

- (2) Besedilo „vozniško dovoljenje“, ki se na vozniška dovoljenja natisne v jeziku(-ih) držav članic, je naslednje:

Свидетелство за управление на МПС
Permiso de Conducción

Řidičský průkaz
 Kørekort
 Führerschein
 Juhiluba
 Άδεια Οδήγησης
 Driving Licence
 Permis de conduire
 Ceadúas Tiomána
 Vozačka dozvola
 Patente di guida
 Vadītāja apliecība
 Vairuotojo pažymėjimas
 Vezetői engedély
 Liċenzja tas-Sewqan
 Rijbewijs
 Prawo Jazdy
 Carta de Condução
 Permis de conducere
 Vodičský preukaz
 Vozniško dovoljenje
 Ajokortti
 Körkort.

(3) Podatki, ki so specifični za izdano dovoljenje, so naslednji:

Polje	Informacije
1	priimek imetnika
2	drugo(-a) ime(-na) imetnika
3	datum in kraj rojstva
4a	datum izdaje dovoljenja
4b	datum izteka veljavnosti dovoljenja ali pomišljaj, če je dovoljenje veljavno za nedoločen čas skladno z določbami člena 10(2), drugi pododstavek
4c	ime organa izdajatelja

4d	drugačna številka od tiste v polju 5 za administrativne namene (neobvezno)
5	številka dovoljenja
6	fotografija imetnika
7	podpis imetnika
8	naslov stalnega prebivališča ali poštni naslov (neobvezno)
9	kategorijo vozila oz. vozil, ki jih imetnik lahko vozi (nacionalne kategorije so natisnjene z drugačnimi črkami kakor usklajene kategorije)

(4) Podatki, ki so specifični za upravljanje z izdanim dovoljenjem, so naslednji:

Polje	Informacije
9	kategorijo vozila oz. vozil, ki jih imetnik lahko vozi (nacionalne kategorije so natisnjene z drugačnimi črkami kakor usklajene kategorije)
10	datum prve izdaje za vsako kategorijo (ta datum se mora ponoviti na novem dovoljenju pri kasnejši nadomestitvi ali zamenjavi); vsak del datuma se zapiše z dvema ciframa in v naslednjem zaporedju: dan.mesec.let (DD.MM.LL)
11	datum izteka veljavnosti za vsako kategorijo; vsak del datuma se zapiše z dvema ciframa in v naslednjem zaporedju: dan.mesec.let (DD.MM.LL)
12	dodatne informacije/omejitve(-ve) v obliki kode ob zadevni kategoriji, kot je določeno v delu E

Kadar se koda iz dela E uporablja pri vseh kategorijah, za katere je izdano dovoljenje, je lahko natisnjena v poljih 9, 10 in 11;

(5) Podatki, ki so specifični za upravljanje z izdanim dovoljenjem, so naslednji:

Polje	Informacije
13	morebitni vnos informacij, pomembnih za upravljanje z dovoljenjem pri izvajanju dela A1, odstavek (4)(a), s strani države članice gostiteljice
14	morebitni vnos informacij, pomembnih za upravljanje z dovoljenjem ali povezanih s prometno varnostjo, s strani države članice izdajateljice dovoljenja (neobvezno) Če so podatki povezani z enim od naslovov, opredeljenih v tej prilogi, mora biti pred njimi številka zadevnega polja. Z izrecnim pisnim soglasjem imetnika se lahko to polje dopolni s podatki, ki niso povezani z upravljanjem z voziškim dovoljenjem ali prometno varnostjo; ti podatki nikakor ne spreminjajo uporabe vzorca kot

	voznškega dovoljenja.
--	-----------------------

DEL E: KODE UNIJE IN NACIONALNE KODE

Kode 01 do 99 so usklajene kode Evropske unije.

VOZNIK (zdravstveni razlogi)

01		Korekcija in/ali zaščita vida
	01.01.	Očala
	01.02.	Kontaktne leče/leče
	01.05.	Pokrivalo za oko
	01.06.	Očala ali kontaktne leče
	01.07.	Poseben optičen pripomoček
02		Slušni aparat oziroma aparat za sporazumevanje
03		Proteza oziroma ortoza za ude
	03.01.	Proteza oziroma ortoza za zgornji ud
	03.02.	Proteza oziroma ortoza za spodnji ud

PRILAGODITVE NA VOZILU

10		Prilagojen menjalnik
	10.02.	Avtomatski izbor prestavnega razmerja
	10.04.	Prilagojena upravljalna naprava za menjalnik
15		Prilagojena sklopka
	15.01.	Prilagojena stopalka sklopke
	15.02.	Ročna sklopka
	15.03.	Avtomatska sklopka
	15.04.	Ukrep za preprečitev oviranja ali sprožitve stopalke sklopke
20		Prilagojeni zavorni sistemi
	20.01.	Prilagojena zavorna stopalka
	20.03.	Zavorna stopalka, primerna za uporabo z levo nogo
	20.04.	Drsna zavorna stopalka

	20.05.	Nagnjena zavorna stopalka
	20.06.	Zavora z ročnim upravljanjem
	20.07.	Delovanje zavore pri največji sili ... N ¹ (na primer „20.07(300N)“)
	20.09.	Prilagojena ročna zavora
	20.12.	Ukrep za preprečitev oviranja ali sprožitve zavorne stopalke
	20.13.	Zavora za upravljanje s kolenom
	20.14.	Delovanje zavornega sistema, podprto z zunanjo silo
25		Prilagojen sistem pospeševanja
	25.01.	Prilagojena stopalka za plin
	25.03.	Nagnjena stopalka za plin
	25.04.	Ročno pospeševanje
	25.05.	Pospeševanje s kolenom
	25.06.	Pospeševanje, podprto z zunanjo silo
	25.08.	Stopalka za plin na levi
	25.09.	Ukrep za preprečitev oviranja ali sprožitve stopalke za plin
31		Prilagoditve stopalk in varovalni ukrepi za stopalke
	31.01.	Dodaten sklop vzporednih stopalk
	31.02.	Stopalke na (ali skoraj na) isti ravni
	31.03.	Ukrep za preprečitev oviranja ali sprožitve stopalk za plin in zaviranje, ko se s stopalkami ne upravlja nožno
	31.04.	Dvignjen pod
32		Kombinirani sistemi za delovno zavoro in pospeševanje
	32.01.	Pospeševalnik in delovna zavora kot kombiniran sistem, ki se upravlja enoročno

¹ Ta sila se nanaša na sposobnost voznika, da upravlja s sistemom.

	32.02.	Pospeševalnik in delovna zavora kot kombiniran sistem, ki se upravlja z zunanjo silo
33		Kombinirani sistemi za delovno zavoro, pospeševanje in krmiljenje
	33.01.	Pospeševalnik, delovna zavora in krmilo kot kombiniran sistem, ki se upravlja enoročno z zunanjo silo
	33.02.	Pospeševalnik, delovna zavora in krmilo kot kombiniran sistem, ki se upravlja dvoročno z zunanjo silo
35		Prilagojena upravljalna garnitura (stikala za luči, brisalci/posoda s tekočino za pranje stekel, hupa, smerni kazalniki itd.)
	35.02.	Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti krmilne naprave
	35.03.	Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti krmilne naprave z levo roko
	35.04.	Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti krmilne naprave z desno roko
	35.05.	Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti krmilne naprave, pospeševalnika in zaviralnih mehanizmov
40		Prilagojeno krmiljenje
	40.01.	Krmiljenje z največjo uporabo sile ... N^2 (na primer „40.01(140N)“)
	40.05.	Prilagojen volan (večji/debelejši del volana, zmanjšan premer volana itd.)
	40.06.	Prilagojen položaj volana
	40.09.	Krmiljenje z nogo
	40.11.	Pomožna naprava pri volanu
	40.14.	Alternativen prilagojen sistem za krmiljenje z eno roko
	40.15.	Alternativen prilagojen sistem za krmiljenje z dvema rokama
42		Prilagojene naprave za vzratni/stranski pogled

² Ta sila se nanaša na sposobnost voznika, da upravlja s sistemom.

	42.01.	Prilagojena naprava za vzratni pogled
	42.03.	Dodatna notranja naprava, ki omogoča stranski pogled
	42.05.	Naprava za pogled v slepi kot
43		Sedalni položaj voznika
	43.01.	Voznikov sedež na višini, ki omogoča normalen pregled, in v normalni razdalji od volana in stopalk
	43.02.	Voznikov sedež, ki je prilagojen obliki telesa
	43.03.	Voznikov sedež s stransko podporo za dobro stabilnost
	43.04.	Voznikov sedež z naslonjali za roke
	43.06.	Prilagoditev varnostnega pasu
	43.07.	Varnostni pas s podporo za dobro stabilnost
44		Prilagoditve za motorna kolesa (obvezna raba podkode)
	44.01.	Enojno vodena zavora
	44.02.	Prilagojena sprednja zavora
	44.03.	Prilagojena zadnja zavora
	44.04.	Prilagojen pospeševalnik
	44.08.	Višina sedeža, ki omogoča vozniku, da ima med sedenjem sočasno obe nogi na površini in drži motorno kolo v ravnovesju med ustavljanjem in stanjem
	44.09.	Največja delovna sila sprednje zavore ... N^3 (na primer „44.09(140N)“)
	44.10.	Največja delovna sila zadnje zavore ... N^4 (na primer „44.10(240N)“)
	44.11.	Prilagojeni nasloni za noge
	44.12.	Prilagojena ročica
45		Samo motorno kolo z bočno prikolico

³ Ta sila se nanaša na sposobnost voznika, da upravlja s sistemom.

⁴ Ta sila se nanaša na sposobnost voznika, da upravlja s sistemom.

46		Samo trikolesniki
47		Omejeno na vozila z več kot dvema kolesoma, pri katerih vozniku ni treba loviti ravnotežja pri speljevanju, ustavljanju in stanju na mestu
50		Omejeno na posebno – določeno vozilo/številko šasije (identifikacijska številka vozila/VIN)

Črke, ki se uporabljajo v kombinaciji s kodami od 01 do 44 za dodatno opredelitev:

- a levo
- b desno
- c roka
- d noga
- e srednje
- f zgornji del roke
- g palec

KODE ZA OMEJENO UPORABO

60		Neobvezne ekvivalentnosti
	60.01.	Imetnik je upravičen do neobvezne ekvivalentnosti iz člena 9(3)(a)
	60.02.	Imetnik je upravičen do neobvezne ekvivalentnosti iz člena 9(3)(b)
	60.03.	Pravice do vožnje, ki jih dovoljuje kategorija B1, so omejene na vozila, določena v členu 9(4), točka (c).
61		Omejeno na dnevne vožnje (na primer: eno uro po sončnem vzhodu in eno uro pred sončnim zahodom)
62		Omejeno na vožnje znotraj premera ... km od kraja imetnikovega bivanja ali samo znotraj mesta/regije
63		Vožnja brez potnikov
64		Omejeno za vožnje s hitrostjo, ki ne presega ... km/h
65		Vožnja dovoljena samo, kadar voznika spremlja imetnik vozniškega dovoljenja vsaj enakovredne kategorije
66		Brez priklopnika
67		Prepovedana vožnja po avtocestah

68		Brez alkohola
69		Omejeno na vožnjo vozil, opremljenih z alkoholno zaporo v skladu s standardom EN 50436. Navedba datuma poteka je poljubna (npr. „69“ ali „69(01.01.2016)“)

UPRAVNE ZADEVE

70		Zamenjava voznškega dovoljenja št. ..., ki ga je izdal ... (razlikovalna oznaka EU/ZN v primeru tretje države; na primer „70.0123456789.NL“)
71		Dvojniki voznškega dovoljenja št. ... (razlikovalna oznaka EU/ZN v primeru tretje države; na primer „71.987654321.HR“)
73		Omejeno na vozila kategorije B tipa motornih štirikolesnikov (B1)
78		Omejeno na vozila z avtomatskim menjalnikom
79		Omejeno na vozila, ki so v skladu s specifikacijami, navedenimi v oklepajih, v okviru uporabe člena 19 te direktive
	79.01.	Omejeno na dvokolesna vozila z bočno prikolico ali brez nje
	79.02.	Omejeno na vozila kategorije AM tipa trikolesnih vozil ali lahkih štirikolesnikov
	79.03.	Omejeno na trikolesnike
	79.04.	Omejeno na trikolesnike s priklopnikom, katerega največja dovoljena masa ne presega 750 kg
	79.05.	Motorna vozila kategorije A1 z razmerjem moči/teže nad 0,1 kW/kg
	79.06.	Vozilo kategorije BE, kjer največja dovoljena masa priklopnika presega 3 500 kg
80		Omejeno na imetnike voznškega izpita za vozila kategorije A tipa motornih trikoles, ki še niso stari 24 let
81		Omejeno na imetnike voznškega izpita za vozila kategorije A tipa motornih dvokoles, ki še niso stari 21 let
95		Voznik, ki je imetnik spričevala o strokovni usposobljenosti, izpolnjuje obveznost strokovne usposobljenosti, predvidene v

		Direktivi (EU) 2022/2561 do ... (na primer „95(01.01.12)“)
96		Vozila kategorije B s priklopnikom, katerega največja dovoljena masa presega 750 kg, kjer največja dovoljena masa te kombinacije presega 3 500 kg, vendar ne presega 4 250 kg
97		Ni dovoljeno za vozila kategorije C1, ki spadajo na področje uporabe Uredbe (EU) št. 165/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁵
98		
	98.01.	Voznik se šteje za voznika začetnika, za katerega veljajo pogoji poskusne dobe. Če se dovoljenje zamenja, podaljša ali nadomesti, se koda dopolni z datumom konca poskusne dobe (na primer „98.01.13.04.2028“).
	98.02.	Imetnik mora izpolnjevati pogoje sheme vožnje s spremstvom, dokler ne dopolni 18 let.

Kode 100 in večje so nacionalne kode, ki so veljavne samo za vožnjo na ozemlju države članice izdajateljice dovoljenja.

⁵ Uredba (EU) št. 165/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. februarja 2014 o tahografih v cestnem prometu, razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 3821/85 o tahografu (nadzorni napravi) v cestnem prometu in spremembi Uredbe (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o usklajevanju določene socialne zakonodaje v zvezi s cestnim prometom (UL L 60, 28.2.2014, str. 1).

PRILOGA II

MINIMALNE ZAHTEVE ZA VOZNIŠKI IZPIT TER ZNANJE, SPRETNOSTI IN RAVNANJE PRI VOŽNJI VOZILA NA MOTORNI POGON

I. MINIMALNE ZAHTEVE ZA VOZNIŠKI IZPIT

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da zagotovijo, da kandidati za voziška dovoljenja pokažejo ustrezno znanje, spretnosti in ravnanje, ki so potrebni za vožnjo vozila na motorni pogon. V ta namen mora biti izpit sestavljen iz:

- teoretičnega preizkusa,
- preizkusa spretnosti in ravnanja, ki sledi uspešno opravljenem teoretičnem preizkusu.

Pogoji, v katerih se opravlja preizkus, so navedeni spodaj.

A. TEORETIČNI PREIZKUSI

1. Oblika

Izbrana oblika mora pokazati, da ima kandidat potrebno poznavanje tem, naštetih v točkah 2, 3 in 4.

Vsak kandidat za dovoljenje za eno kategorijo, ki že ima opravljene teoretične teste za dovoljenje za drugo kategorijo, je lahko oproščen splošnih določb iz točk 2, 3 in 4.

2. Vsebina teoretičnih testov za vse kategorije vozil

O vsaki izmed tem v naslednjih točkah, je treba postaviti vprašanje, vsebina in oblika vprašanj pa je prepuščena izbiri vsake države članice:

- (a) cestno prometni predpisi:
 - predvsem v zvezi s prometnimi znaki, označbami in signali, pravili prednosti in omejitvami hitrosti;
- (b) voznik:
 - pomembnost pazljivosti in odnosa do drugih udeležencev v cestnem prometu, vključno z uporabniki mikromobilnosti;
 - splošno zaznavanje, vključno z zaznavanjem nevarnosti, presoja in odločanje, še zlasti reakcijski čas, kot tudi spremembe v obnašanju pri vožnji zaradi vpliva alkohola, mamil in zdravil, duševnega stanja in utrujenosti;
- (c) cesta:
 - najpomembnejša načela glede spoštovanja varnostne razdalje med vozili, zavornih razdalj in oprijemanja cestišča v različnih vremenskih in cestnih pogojih;
 - dejavniki tveganja pri vožnji v različnih pogojih na cesti, vključno z zaznavanjem in predvidevanjem nevarnosti, še zlasti, ker se spreminjajo z vremenom in so podnevi ali ponoči različni;
 - lastnosti različnih vrst cest in s tem povezane zakonske zahteve;
 - varna vožnja v cestnih predorih;
- (d) drugi udeleženci v cestnem prometu:

- specifični dejavniki tveganja, povezani s pomanjkanjem izkušenj drugih udeležencev v cestnem prometu, zlasti ranljivih udeležencev, ki so v prometu manj zaščiteni v primerjavi z uporabniki motornih vozil, kot so avtomobili, avtobusi in tovornjaki, in ki so neposredno izpostavljeni silam trčenja. Ta kategorija vključuje pešce, kolesarje, uporabnike dvokolesnih vozil na motorni pogon, uporabnike naprav za osebno mobilnost ter invalide ali osebe z omejeno mobilnostjo in orientacijo;
- tveganja, povezana s premiki in vožnjo različnih vrst vozil in zaradi različnih vidnih polj njihovih voznikov, vključno z vozili z naprednimi sistemi za pomoč pri vožnji in drugimi funkcijami avtomatizacije;
- (e) splošna pravila in predpisi ter druge zadeve:
 - predpisi, ki se nanašajo na uradne dokumente, potrebne za uporabo vozil;
 - splošna pravila za ravnanje voznika v primeru nesreče (postavitve varnostnih naprav in sprožitev alarma) in ukrepi, ki jih lahko po potrebi izvede, da pomaga žrtvam prometne nesreče;
 - varnostni dejavniki glede vozila, prevažanja tovora in oseb;
 - varnostni vidiki znanja v zvezi z vozili na alternativna goriva;
- (f) potrebni varnostni ukrepi pri izstopanju iz vozila;
- (g) mehanični vidiki v zvezi s prometno varnostjo; vozniki morajo biti sposobni prepoznati najpogostejše napake, še zlasti na krmilnem, vzmetnem in zavornem sistemu, pnevmatikah, lučeh in smernih kazalcih, odsevnikih, vzvratnih ogledalih, vetrobranskem steklu in brisalcih, izpušnem sistemu, varnostnih pasovih in zvočnih opozorilnih napravah;
- (h) varnostna oprema vozila, zlasti raba varnostnih pasov, naslonjal za glavo in varnostne opreme za otroka, ter polnjenje električnih vozil;
- (i) pravila in vidiki glede rabe vozila v odnosu do okolja, tudi v zvezi z električnimi vozili: ustrezna uporaba zvočnih opozorilnih naprav, zmerna poraba goriva/energije, omejitev emisij (emisij toplogrednih plinov, onesnaževal zraka, hrupa ter mikroplastike zaradi obrabe pnevmatik in cest itd.).

3. Posebne določbe za kategoriji A1, A2 in A

Obvezno preverjanje splošnega znanja o:

- (a) uporabi zaščitnih potrebščin, kot so rokavice, škornji, oblačila in zaščitna čelada;
- (b) vidnosti voznikov motornih koles za druge udeleženci v cestnem prometu;
- (c) dejavnikih tveganja, povezanih z različnimi pogoji na cesti, kakor so določeni zgoraj, z dodatno pozornostjo spolzkim delom, kot so pokrovi odtočnih kanalov, označbe na cesti, kot so črte in puščice, tramvajski tiri;
- (d) mehaničnih vidikih v zvezi s prometno varnostjo, kakor je določena zgoraj, z dodatno pozornostjo stikalom za ustavitev v sili, nivoju olja in verigi.

4. Posebne določbe za kategorije C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 in D1E.

- (1) Obvezno preverjanje splošnega znanja o:

- (a) pravilih o urah vožnje in počitkih, kakor so opredeljeni v Uredbi (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta¹; uporabi tahografa, kakor je opredeljena v Uredbi (EU) št. 165/2014;
 - (b) pravilih glede vrste zadevnega prevoza: blaga ali potnikov;
 - (c) dokumentih o vozilu in transportnih dokumentih, potrebnih za domači in mednarodni prevoz blaga in potnikov;
 - (d) ravnanja v primeru nesreče; znanju o ukrepih, ki jih je treba izvesti po nesreči ali podobnem dogodku, vključno z ukrepanjem v sili, kot sta evakuacija potnikov in osnovno znanje prve pomoči;
 - (e) varnostnih ukrepov pri odstranjevanju in zamenjavi koles;
 - (f) predpisi o teži in dimenzijah vozila; pravilih o napravah za omejevanje hitrosti;
 - (g) oviranju vidnega polja zaradi lastnosti vozil;
 - (h) branje avtomobilske karte, načrtovanje poti, vključno z uporabo elektronskih navigacijskih sistemov (neobvezno);
 - (i) varnostnih dejavnikov, povezanih z natovarjanjem vozil: nadzor tovora (nalaganje in pričvrstitve), težave z različnimi vrstami tovora (npr. tekočine, viseči tovari ...), natovarjanje in raztovarjanje blaga ter uporaba opreme za natovarjanje (samo kategorije C, CE, C1, C1E);
 - (j) voznikovi odgovornosti pri prevozu potnikov; udobju in varnosti potnikov; prevozu otrok; potrebnem pregledu pred začetkom vožnje; vse vrste avtobusov morajo biti del teoretičnih testov (avtobusi javnih služb in potovalni avtobusi, avtobusi s posebnimi dimenzijami ...) (samo kategorije D, DE, D1, D1E).
 - (k) Države članice lahko izvzamejo kandidate za dovoljenje za kategorijo vozil C1 ali C1E iz področja uporabe Uredbe (EU) št. 165/2014, tako da jim ni treba dokazati poznavanja tem iz točk 4.(1)(a) do (c).
- (2) Obvezno preverjanje splošnega znanja o naslednjih dodatnih določbah za kategorije C, CE, D in DE:
- (a) načelih konstrukcije in delovanja: motorjev z notranjim izgorevanjem, tekočin (npr. motorno olje, hladilna tekočina, pomivalna tekočina), sistema goriva, električnega sistema, sistema vžiga, prenosa (sklopka, menjalnik itd.);
 - (b) podmazovanju in zaščiti pred zmrzovanjem;
 - (c) načelih konstrukcije, montaže in pravilne uporabe pnevmatik ter njihovega vzdrževanja;
 - (d) načelih vrst, delovanja, glavnih delov, povezave, uporabe in dnevnega vzdrževanja zavorne opreme in regulatorja hitrosti ter uporabe sistema proti blokiranju koles;
 - (e) načelih vrst, delovanja, glavnih delov, povezave, uporabe in dnevnega vzdrževanja sistemov sklopk (samo kategoriji CE, DE);

¹ Uredba (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o usklajevanju določene socialne zakonodaje v zvezi s cestnim prometom in spremembi uredb Sveta (EGS) št. 3821/85 in (ES) št. 2135/98 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 3820/85 (UL L 102, 11.4.2006, str. 1).

- (f) metodah za določanje vzrokov okvar;
- (g) preventivnem vzdrževanju vozil in potrebnih tekočih popravilih;
- (h) voznikovi odgovornosti glede prevzema, prevoza in dobave blaga v skladu z dogovorjenimi pogoji (samo kategoriji C, CE).

B. PREIZKUS SPRETNOSTI IN RAVNANJA

5. Vozilo in njegova oprema

(1) Menjalnik pri vozilih

- (a) Za vožnjo vozil z ročnim menjalnikom je treba opraviti preizkus spretnosti in ravnanja na vozilih z ročnim menjalnikom.

„Vozilo z ročnim menjalnikom“ pomeni vozilo, ki je opremljeno s stopalko sklopke (ali prestavno ročico za kategorije A, A2 in A1), s katero mora upravljati voznik pri zagonu ali ustavljanju vozila in menjavi prestav.

- (b) Vozila, ki ne izpolnjujejo pogojev iz točke 5.(1)(a), se obravnavajo kot vozila z avtomatskim menjalnikom.

Če kandidat opravlja preizkus spretnosti in ravnanja na vozilu z avtomatskim menjalnikom, se to brez poseganja v točko 5.(1)(c) zabeleži na dovoljenju, izdanem na podlagi takšnega preizkusa, z ustrezno kodo Unije iz dela E Priloge I. Dovoljenja s takšno navedbo se uporabljajo le za vožnjo vozil z avtomatskim menjalnikom.

- (c) Koda Unije, označena na vozniskem dovoljenju kategorij A1, A2, A, B1, B in BE in izdana na podlagi preizkusa spretnosti in ravnanja v vozilu z avtomatskim menjalnikom, se odstrani, če imetnik uspešno opravi namenski preizkus spretnosti in ravnanja ali namensko usposabljanje.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za:

- (i) odobritev in nadzor namenskega usposabljanja ali
- (ii) organizacijo namenskega preizkusa spretnosti in ravnanja.

Vozila, ki se uporabljajo za usposabljanje ali preizkus iz te točke, so opremljena z ročnim menjalnikom in spadajo v kategorijo vozniskega dovoljenja, za katero so se udeleženci prijavi.

Trajanje preizkusa spretnosti in ravnanja ter prevožena razdalja zadostujeta za oceno spretnosti in ravnanja iz točke 6 ali 7 te priloge, pri čemer se posebna pozornost nameni upravljanju menjalnika vozila.

Usposabljanje vključuje vse vidike iz točke 6 ali 7 te priloge, pri čemer se posebna pozornost nameni delovanju menjalnika vozila. Vsak udeleženec usposabljanja mora opraviti praktični del in izkazati svoje spretnosti in ravnanje na javnih cestah. Usposabljanje traja najmanj 7 ur.

- (d) Posebne določbe za vozila kategorij BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 in D1E

Države članice se lahko odločijo, da na vozniskih dovoljenjih za vozila kategorij BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ali D1E iz točke 5.(1)(b) ne bodo navajale nobenih omejitev na vozila z avtomatskim menjalnikom, če ima kandidat že voznisko dovoljenje, pridobljeno na podlagi opravljenega preizkusa na vozilu z ročnim menjalnikom za vsaj eno izmed naslednjih

kategorij: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ali D1E, ter je med preizkusom spretnosti in ravnanja opravil operacije iz točke 8.(4).

- (2) Vozila, ki se uporabljajo pri preizkusih spretnosti in ravnanja, ustrezajo spodaj navedenim minimalnim merilom. Države članice lahko določijo strožja merila ali dodajo druga. Države članice lahko za vozila kategorij A1, A2 in A, ki se uporabljajo pri preizkusih spretnosti in ravnanja, dopuščajo odstopanje za 5 cm³ pod zahtevano minimalno prostornino valja.

(a) Kategorija A1:

motorno kolo kategorije A1 brez stranske prikolice z močjo največ 11 kW ter razmerjem med močjo in težo največ 0,1 kW/kg, ki lahko doseže hitrost največ 90 km/h;

če motorno kolo poganja motor z notranjim izgorevanjem, je prostornina valja motorja najmanj 120 cm³;

če motorno kolo poganja električni motor, je razmerje med močjo in težo vozila najmanj 0,08 kW/kg.

(b) Kategorija A2:

motorno kolo brez stranske prikolice z močjo najmanj 20 kW in največ 35 kW ter razmerjem med močjo in težo največ 0,2 kW/kg;

če motorno kolo poganja motor z notranjim izgorevanjem, je kubična prostornina motorja najmanj 250 cm³;

če motorno kolo poganja električni motor, je razmerje med močjo in težo vozila najmanj 0,15 kW/kg.

(c) Kategorija A:

motorno kolo brez stranske prikolice, katerega masa brez tovora ali potnikov presega 180 kg, z močjo najmanj 50 kW. Države članice lahko sprejmejo odstopanje za 5 kg pod zahtevano minimalno maso;

če motorno kolo poganja motor z notranjim izgorevanjem, je kubična prostornina motorja najmanj 600 cm³;

če motorno kolo poganja električni motor, je razmerje med močjo in težo vozila najmanj 0,25 kW/kg.

(d) Kategorija B:

štirikolesno vozilo kategorije B, ki lahko doseže hitrost najmanj 100 km/h.

(e) Kategorija BE:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila kategorije B in priklopnika z najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 000 kg, ki lahko doseže hitrost najmanj 100 km/h in ne spada v kategorijo B; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je širok in visok vsaj toliko kot motorno vozilo; zaprti del je lahko tudi nekoliko ožji od motornega vozila, če je pogled nazaj mogoč le z uporabo zunanjih vzvratnih ogledal motornega vozila; priklopnik ima najmanj 800 kg dejanske skupne mase;

(f) Kategorija B1:

štirikolesnik na motorni pogon, ki lahko doseže hitrost najmanj 60 km/h.

(g) Kategorija C:

vozilo kategorije C, ki ima najvišjo dovoljeno maso najmanj 12 000 kg, dolžino najmanj 8 m, širino najmanj 2,40 m in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljen z Uredbo (EU) št. 165/2014; tovorni del je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kot kabina; vozilo ima najmanj 10 000 kg dejanske skupne mase.

(h) Kategorija CE:

bodisi zgibno vozilo bodisi kombinacija testnega vozila kategorije C in priklopnika dolžine najmanj 7,5 m; zgibno vozilo in kombinacija imata najvišjo dovoljeno maso najmanj 20 000 kg, dolžino najmanj 14 m in širino najmanj 2,4 m in lahko dosežeta najmanj 80 km/h; opremljena sta s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljen z Uredbo (EU) št. 165/2014; tovorni del je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kot kabina; zgibno vozilo in kombinacija imata najmanj 15 000 kg dejanske skupne mase.

(i) Kategorija C1:

vozilo podkategorije C1, ki ima najvišjo dovoljeno maso najmanj 4 000 kg, dolžino najmanj 5 m in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljen z Uredbo (EU) št. 165/2014; tovorni del je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kot kabina.

(j) Kategorija C1E:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila podkategorije C1 in priklopnika z najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 250 kg; ta kombinacija je dolga najmanj 8 m in lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kot kabina; zaprti del je lahko nekoliko ožji od kabine, če je pogled nazaj mogoč le z uporabo zunanjih vzvratnih ogledal motornega vozila; priklopnik ima najmanj 800 kg dejanske skupne mase.

(k) Kategorija D:

vozilo kategorije D, ki ima dolžino najmanj 10 m, širino najmanj 2,40 m in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljen z Uredbo (EU) št. 165/2014.

(l) Kategorija DE:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila kategorije D in priklopnika, ki ima najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 250 kg, širino najmanj 2,40 m in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj 2 m širok in 2 m visok; priklopnik ima najmanj 800 kg dejanske skupne mase;

(m) Kategorija D1:

vozilo podkategorije D1, ki ima najvišjo dovoljeno maso najmanj 4 000 kg, dolžino najmanj 5 m in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljen z Uredbo (EU) št. 165/2014.

(n) Kategorija D1E:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila podkategorije D1 in priklopnika z najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 250 kg in ki lahko doseže najmanj 80 km/h; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj 2 m širok in 2 m visok; priklopnik ima najmanj 800 kg dejanske skupne mase.

6. Preizkus spretnosti in ravnanja za kategorije A1, A2 in A

(1) Priprava na vožnjo in tehnični pregled vozila z upoštevanjem prometne varnosti

Kandidati pokažejo, da so sposobni priprave na varno vožnjo, z izpolnitvijo naslednjih zahtev:

- (a) pravilno namestijo zaščitno opremo, kot so rokavice, škornji, oblačila in zaščitna čelada;
- (b) naključno preverijo stanje pnevmatik, zavor, krmilnega mehanizma, stikala za ustavitev v sili (če obstaja), verige, nivoja olja, luči, odsevnikov, smernih kazalcev in zvočne opozorilne naprave.

(2) Preizkus izvedbe posebnih elementov z upoštevanjem prometne varnosti:

- (a) naslonitev motornega kolesa na stojalo in z njega ter premikanje brez pomoči motorja s hojo ob vozilu;
- (b) parkiranje motornega kolesa na stojalo;
- (c) izvedba najmanj dveh elementov pri nizki hitrosti, vključno z vijuganjem; to omogoča oceno izurjenosti pri ravnanju s sklopko v kombinaciji z zavoro, ravnotežja, smeri gledanja ter položaja na motornem kolesu in položaja nog na opori za noge;
- (d) izvedba najmanj dveh elementov pri višji hitrosti, od katerih se en element izvede v drugi ali tretji prestavi pri hitrosti najmanj 30 km/h in en element z izogibanjem oviri pri hitrosti najmanj 50 km/h; to omogočila, da se v položaju na motornem kolesu ocenijo smer gledanja, ravnotežje, tehnika krmiljenja in tehnika prestavljanja;
- (e) zaviranje: izvedeta se najmanj dve vaji zaviranja, vključno z zaviranjem v sili pri najmanjši hitrosti 50 km/h; to omogoča oceno izurjenosti pri uporabi prednje in zadnje zavore, smeri gledanja in voznikovega položaja na motornem kolesu.

(3) Ravnanje v prometu

Kandidati v normalnih prometnih razmerah popolnoma varno in ob upoštevanju vseh potrebnih varnostnih ukrepov izvedejo vse naslednje vaje:

- (a) speljevanje: po parkiranju, po ustavitvi v prometu; izhod z dovoza;
- (b) vožnja po ravnih cestah; srečevanje z nasproti vozečimi vozili, tudi na ozkih mestih;
- (c) vožnja skozi ovinke;
- (d) križišča: približevanje in prečkanje križišč in razcepov;
- (e) spreminjanje smeri vožnje: zavijanje levo in desno; spreminjanje pasu;
- (f) uvoz na/izvoz z avtoceste ali podobne ceste (če je na voljo): vključevanje s pospeševalnega pasu; zapuščanje z uporabo zaviralnega pasu;

- (g) prehitevanje/vožnja mimo: prehitevanje drugih vozil (če je mogoče); vožnja vzdolž ovir, npr. parkiranih avtomobilov; ravnanje, kadar ga prehitevajo druga vozila (če je mogoče);
- (h) posebni deli cest (če so na voljo): krožna križišča; železniški prehodi; postaje tramvaja/avtobusa; prehodi za pešce; vožnja navzgor/navzdol po dolgih klancih; predori;
- (i) odzivanje na nevarne situacije in njihovo predvidevanje z uporabo simulatorjev;
- (j) izvedba varnostnih ukrepov ob sestopu z vozila.

7. **Preizkus spretnosti in ravnanja za kategorije B, B1 in BE**

(1) Priprava na vožnjo in tehnični pregled vozila z upoštevanjem prometne varnosti

Kandidati pokažejo svojo sposobnost priprave na varno vožnjo z izpolnitvijo naslednjih zahtev:

- (a) ustrezno nastavijo sedež za pravilni položaj sedenja;
- (b) nastavijo vzvratna ogledala, varnostne pasove in naslonjala za glavo (če je mogoče);
- (c) preverijo, ali so vrata zaprta;
- (d) naključno preverijo stanje pnevmatik, krmilnega mehanizma, zavor, tekočin (npr. motorno olje, hladilna tekočina, tekočina za pranje avtomobilskih stekel), luči, odsevnikov, smernih kazalcev in zvočne opozorilne naprave;
- (e) preverijo varnostne dejavnike v zvezi z natovarjanjem vozila: karoserija, ponjave, tovarna vrata, zaklepanje kabine, način natovarjanja, zavarovanje tovora (samo kategorija BE);
- (f) preverijo mehanizem sklapljanja ter zavorne in električne spojne elemente (samo kategorija BE).

(2) Kategoriji B in B1: preizkus izvedbe posebnih elementov ob upoštevanju prometne varnosti

Preizkusi se izvedba izbora naslednjih elementov (najmanj dva elementa za štiri točke, vključno z enim v vzratni prestavi):

- (a) vzvratna vožnja v ravni smeri ali vzvratna vožnja desno ali levo okrog vogala, držeč se pravega prometnega pasu;
- (b) obračanje vozila v nasprotno smer z uporabo prestav za vožnjo naprej in vzvratno vožnjo;
- (c) parkiranje vozila in zapuščanje parkirnega prostora (vzporedno, poševno ali pod pravim kotom, naprej ali vzvratno, na ravnem, navkreber ali navzdol);
- (d) natančno zaviranje do zaustavitve; izvedba zaustavitve v sili je neobvezna.

(3) Kategorija BE: preizkus izvedbe posebnih elementov ob upoštevanju prometne varnosti

- (a) priklapljanje in odklapljanje ali odklapljanje in ponovno priklapljanje priklopnika na motorno vozilo; izvedba elementa mora vključevati vlečno vozilo, ki je parkirano vzdolž priklopnika (tj. ne v eni liniji);

- (b) vzvratna vožnja vzdolž ovinka, linija tega ovinka je prepuščena presoji državljanic;
 - (c) varno parkiranje za natovarjanje/raztovarjanje.
- (4) Ravnanje v prometu
- Kandidati v normalnih prometnih razmerah popolnoma varno in ob upoštevanju vseh potrebnih varnostnih ukrepov izvedejo vse naslednje vaje:
- (a) speljevanje: po parkiranju, po ustavitvi v prometu; izhod z dovoza;
 - (b) vožnja po ravnih cestah; srečevanje z nasproti vozečimi vozili, tudi na ozkih mestih;
 - (c) vožnja skozi ovinke;
 - (d) križišča: približevanje in prečkanje križišč in razcepov;
 - (e) spreminjanje smeri vožnje: zavijanje levo in desno; spreminjanje pasu;
 - (f) uvoz na/izvoz z avtoceste ali podobne ceste (če je na voljo): vključevanje s pospeševalnega pasu; zapuščanje z uporabo zaviralnega pasu;
 - (g) prehitevanje/vožnja mimo: prehitevanje drugih vozil (če je mogoče); vožnja vzdolž ovir, npr. parkiranih avtomobilov; ravnanje, kadar ga prehitevajo druga vozila (če je mogoče);
 - (h) posebni deli cest (če so na voljo): krožna križišča; železniški prehodi; postaje tramvaja/avtobusa; prehodi za pešce; vožnja navzgor/navzdol po dolgih klancih; predori;
 - (i) izvedba varnostnih ukrepov ob sestopu z vozila;
 - (j) odzivanje na nevarne situacije in njihovo predvidevanje z uporabo simulatorjev.

8. Preizkus spretnosti in ravnanja za kategorije C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 in D1E

(1) Priprava na vožnjo in tehnični pregled vozila z upoštevanjem prometne varnosti

Kandidati pokažejo svojo sposobnost priprave na varno vožnjo z izpolnitvijo naslednjih zahtev:

- (a) ustrezno nastavijo sedež za pravilni položaj sedenja;
- (b) nastavijo vzvratna ogledala, varnostne pasove in naslonjala za glavo (če je mogoče);
- (c) naključno preverijo stanje pnevmatik, krmilnega mehanizma, zavor, luči, odsevnikov, smernih kazalcev in zvočne opozorilne naprave;
- (d) preverijo sistem servokrmiljenja in servozavor; preverijo stanje koles, kolesnih matic, blatnikov, vetrobranskega stekla, oken in brisalcev, tekočin (npr. motorno olje, hladilna tekočina, tekočina za pranje avtomobilskih stekel); preverijo in uporabijo armaturno ploščo z instrumenti, vključno s tahografom, kakor je opredeljeno v Uredbi (EU) št. 165/2014. Zadnja zahteva ne velja za kandidate za vozniško dovoljenje za vozila kategorije C1 ali C1E, ki ne spadajo na področje uporabe navedene uredbe;
- (e) preverijo zračni tlak, posode za zrak in vzmetenje;

- (f) preverijo varnostne dejavnike v zvezi z natovarjanjem vozila: karoserija, ponjave, vrata priklopnika, nakladalni mehanizem (če je na voljo), zaklepanje kabine (če je na voljo), način natovarjanja, zavarovanje tovora (samo kategorije C, CE, C1, C1E);
 - (g) preverijo mehanizem sklapljanja ter zavorne in električne spojne elemente (samo kategorije CE, C1E, DE, D1E);
 - (h) so sposobni izvajanja posebnih varnostnih ukrepov glede vozila; pregledovanje karoserije, servisnih vrat, izhodov v sili, opreme za prvo pomoč, gasilnih aparatov in druge varnostne opreme (samo kategorije D, DE, D1, D1E);
 - (i) znajo brati avtomobilsko karto, načrtovati pot, vključno z uporabo elektronskih navigacijskih sistemov (neobvezno).
- (2) Preizkus izvedbe posebnih elementov z upoštevanjem prometne varnosti:
- (a) priklapljanje in odklapljanje ali odklapljanje in ponovno priklapljanje priklopnika na motorno vozilo; izvedba posebnega elementa mora vključevati vlečno vozilo, ki je parkirano vzdolž priklopnika (tj. ne v eni liniji) (samo kategorije CE, C1E, DE, D1E);
 - (b) vzvratna vožnja vzdolž ovinka, linija tega ovinka je prepuščena presoji državljanov;
 - (c) varno parkiranje za natovarjanje/raztovarjanje na nakladalni rampi/platformi ali podobni napravi (samo kategorije C, CE, C1, C1E);
 - (d) parkiranje, tako da je potnikom omogočen varen vstop ali izstop iz avtobusa (samo kategorije D, DE, D1, D1E).
- (3) Ravnanje v prometu
- Kandidati v normalnih prometnih razmerah popolnoma varno in ob upoštevanju vseh potrebnih varnostnih ukrepov izvedejo vse naslednje vaje:
- (a) speljevanje: po parkiranju, po ustavitvi v prometu; izhod z dovoza;
 - (b) vožnja po ravnih cestah; srečevanje z nasproti vozečimi vozili, tudi na ozkih mestih;
 - (c) vožnja skozi ovinke;
 - (d) križišča: približevanje in prečkanje križišč in razcepov;
 - (e) spreminjanje smeri vožnje: zavijanje levo in desno; spreminjanje pasu;
 - (f) uvoz na/izvoz z avtoceste ali podobne ceste (če je na voljo): vključevanje s pospeševalnega pasu; zapuščanje z uporabo zaviralnega pasu;
 - (g) prehitevanje/vožnja mimo: prehitevanje drugih vozil (če je mogoče); vožnja vzdolž ovir, npr. parkiranih avtomobilov; ravnanje, kadar ga prehitevajo druga vozila (če je mogoče);
 - (h) posebni deli cest (če so na voljo): krožna križišča; železniški prehodi; postaje tramvaja/avtobusa; prehodi za pešce; vožnja navzgor/navzdol po dolgih klancih; predori;
 - (i) izvedba varnostnih ukrepov ob sestopu z vozila;
- (4) Varna in energijsko učinkovita vožnja:

- (a) vožnja na način, ki zagotavlja varnost ter zmanjšuje porabo goriva/energije in emisije med pospeševanjem, upočasnjevanjem, vožnjo v hrib in navzdol;
- (b) odzivanje na nevarne situacije in njihovo predvidevanje z uporabo simulatorjev.

9. Ocenjevanje preizkusa spretnosti in ravnanja

- (1) Ocena vsake od zgoraj navedenih voznih situacij v točkah 6, 7 in 8 izkazuje stopnjo spretnosti, s katero kandidat upravlja vozilo, in njegovo prikazano sposobnost za popolnoma varno vožnjo v prometu. Član izpitne komisije se mora med celotnim preizkusom počutiti varno. Napake pri vožnji ali nevarno ravnanje, ki neposredno ogroža varnost testnega vozila, njegovih potnikov ali drugih udeležencev v cestnem prometu, se kaznuje s padcem na izpitu, ne glede na to, ali mora član izpitne komisije ali spremljajoča oseba posredovati ali ne. Vendar se lahko član izpitne komisije sam odloči, ali se preizkus spretnosti in ravnanja opravi do konca.

Člani izpitne komisije so usposobljeni, da pravilno ocenijo kandidatovo sposobnost za varno vožnjo. Delo članov izpitne komisije spremlja in nadzoruje organ, ki ga pooblasti država članica, da se zagotovi pravilno in dosledno ocenjevanje napak v skladu z merili iz te priloge.

- (2) Člani izpitne vožnje med ocenjevanjem posvečajo posebno pozornost dejstvu, ali kandidat vozi obrambno in obzirno do drugih. To izkazuje celotni slog vožnje in član izpitne komisije ga upošteva pri skupni oceni kandidata. Vključuje prilagojeno in odločno (varno) vožnjo z upoštevanjem cestnih in vremenskih razmer, drugega prometa, interesov drugih udeležencev v cestnem prometu (zlasti ranljivejših) in predvidevanje.

- (3) Član izpitne komisije nadalje oceni, ali kandidat:

- (a) nadzoruje vozilo; upošteva: pravilno uporabo varnostnih pasov, vzratnih ogledal, naslonjal za glavo; sedeža; pravilno uporabo luči in druge opreme; pravilno uporabo sklopke, menjalnika, stopalke za plin, zavornih sistemov (vključno s tretjim zavornim sistemom, če je na voljo), krmilnega mehanizma; nadzoruje vozilo v različnih okoliščinah, pri različnih hitrostih; vozi stabilno; upošteva težo in dimenzije ter lastnosti vozila; upošteva težo in vrsto tovora (samo kategorije BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E); skrbi za udobje potnikov (samo kategorije D, DE, D1, D1E) (brez hitrega pospeševanja, gladka vožnja brez sunkovitega zaviranja);
- (b) vozi varčno in varno ter energijsko učinkovito, pri čemer je pozoren na vrtljaje na minuto, menjavo prestav, zaviranje in pospeševanje (samo kategorije B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E);
- (c) upošteva pravila opazovanja: opazuje dogajanje na vse strani; pravilno uporablja ogledala; spremlja dogajanje v prometu na oddaljeni, srednji in bližnji razdalji;
- (d) upošteva prednost/dajanje prednosti: upošteva prednost na križiščih, vozliščih in razcepah; daje prednost v drugih okoliščinah (npr. pri spreminjanju smeri, menjavi pasu, posebnih manevrih);
- (e) ima pravilno razvrstitev na cesti: pravilno se razvršča na cesti, v pasovih, krožnih križiščih, ovinkih, ob upoštevanju vrste in lastnosti vozila; predhodno zavzame linijo vožnje;

- (f) vzdržuje varnostno razdaljo: vzdržuje ustrezno varnostno razdaljo spredaj in na bočnih straneh; vzdržuje ustrezno razdaljo do drugih udeležencev v cestnem prometu, zlasti ranljivih;
- (g) upošteva omejitve hitrosti in priporočila: ne presega najvišje dovoljene hitrosti; prilagaja hitrost vremenskim in cestnim razmeram in, kjer je mogoče, nacionalni omejitvi hitrosti; vozi s tako hitrostjo, da je možna ustavitev znotraj razdalje vidne in proste ceste; prilagaja hitrost splošni hitrosti enake vrste udeležencev v cestnem prometu;
- (h) upošteva semaforje, prometne znake in druge označbe: pravilno ravna ob semaforju; upošteva navodila prometnih redarjev; pravilno ravna ob prometnih znakih (prepovedi ali zapovedi); ustrezno upošteva cestne oznake;
- (i) upošteva signalizacijo: po potrebi ustrezno in pravočasno uporabi signalne znake; pravilno nakaže smer; ustrezno ravna glede na vse znake drugih udeležencev v cestnem prometu;
- (j) nadzira zaviranje in ustavljanje: pravočasno zmanjša hitrost, zavira ali ustavi glede na okoliščine; predvideva; uporablja različne zavorne sisteme (samo za kategorije C, CE, D, DE); uporablja druge sisteme za zmanjšanje hitrosti, razen zavor (samo za kategorije C, CE, D, DE).

10. Trajanje preizkusa

Trajanje preizkusa in prevožena razdalja zadostuje za oceno kandidatovih spretnosti in ravnanja, določenih v naslovu B te priloge. V nobenem primeru vožnja ne traja manj kot 25 minut za kategorije A, A1, A2, B, B1 in BE in manj kot 45 minut za druge kategorije. To ne vključuje časa za sprejem kandidata, pripravo vozila, tehnični pregled vozila z upoštevanjem cestnoprometne varnosti, izvedbo posebnih elementov in oznanilo rezultata praktičnega preizkusa.

11. Kraj preizkusa

Del preizkusa za oceno izvedbe posebnih elementov se lahko izvede na posebnem preizkusnem poligonu. Če je mogoče, se del preizkusa za oceno ravnanja v prometu izvede na cestah zunaj pozidanih območij, na hitrih cestah in avtocestah (ali podobno), pa tudi na vseh vrstah mestnih ulic (stanovanjska območja, območja z omejeno hitrostjo 30 in 50 km/h, mestne hitre ceste), ki predstavljajo različne stopnje težavnosti, s katerimi se bodo srečevali vozniki. Zaželeno je tudi, da se preizkus izvaja v različno gostem prometu. Čas vožnje je izkoriščen v največji možni meri, da se kandidat oceni v vseh različnih prometnih območjih, na katere lahko naleti, s posebnim poudarkom na prehajanju med temi območji.

II. ZNANJE, SPRETNOSTI IN RAVNANJE PRI VOŽNJI VOZILA NA MOTORNI POGON

Vozniki vseh vozil na motorni pogon morajo v vsakem trenutku imeti znanje in spretnosti ter obvladajo ravnanje iz točk 1 do 9, da bi bili sposobni:

- prepoznati nevarnosti v prometu in oceniti njihovo resnost;
- zadostno obvladati svoje vozilo, da ne ustvarjajo nevarnih situacij in se ob morebitni takšni situaciji ustrezno odzovejo;
- upoštevati cestnoprometne predpise, zlasti tiste, ki so namenjeni preprečevanju prometnih nesreč in vzdrževanju tekočega prometa;

- prepoznati vse pomembne tehnične napake na svojih vozilih, zlasti takšne, ki ogrožajo varnost, in jih ustrezno odpraviti;
- upoštevati vse dejavnike, ki vplivajo na ravnanje med vožnjo (npr. alkohol, utrujenost, slab vid itd.), tako da so popolnoma sposobni uporabiti vse spretnosti, potrebne za varno vožnjo;
- s primernim upoštevanjem drugih pomagati zagotavljati varnost vseh udeležencev v prometu, še zlasti ranljivejših;
- imeti zadostno znanje o dejavnikih tveganja, povezanih s sredstvi mikromobilnosti;
- imeti zadostno znanje o varnosti v zvezi z uporabo vozil na alternativna goriva;
- imeti zadostno znanje o uporabi naprednih sistemov za pomoč pri vožnji in drugih vidikih avtomatizacije vozila.

Države članice lahko izvajajo ustrezne ukrepe, da voznikom, ki ne obvladajo več znanja, spretnosti in ravnanja iz točk 1 do 9, zagotovijo ponovno usvojitev tega znanja in spretnosti, tako da bodo slednji lahko ponovno posedovali ravnanje, potrebno za vožnjo vozila na motorni pogon.

PRILOGA III

MINIMALNA MERILA GLEDE PSIHOFIZIČNE SPOSOBNOSTI ZA VOŽNJO VOZILA NA MOTORNI POGON

OPREDELITVE POJMOV

1. Za namene te priloge so vozniki razvrščeni v dve skupini:
 - (1) Skupina 1: vozniki vozil kategorij A, A1, A2, AM, B, B1 in BE;
 - (2) Skupina 2: vozniki vozil kategorij C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 in D1E.
 - (3) Nacionalna zakonodaja lahko predvidi, da se določbe iz te priloge, ki veljajo za voznike skupine 2, uporabijo za voznike vozil kategorije B, ki uporabljajo svoja vozniška dovoljenja za poklicne namene (taksiji, rešilna vozila, itd.).
2. Podobno so kandidati za prvo vozniško dovoljenje ali za podaljšanje vozniškega dovoljenja razvrščeni v skupino, v katero bodo spadali, ko bo dovoljenje izdano ali podaljšano.

ZDRAVSTVENI PREGLEDI

3. Skupina 1:

Kandidati opravijo samooceno svoje psihofizične sposobnosti za vožnjo vozila na motorni pogon.

Od kandidatov se zahteva, da opravijo zdravstveni pregled, če na podlagi samoocene psihofizične sposobnosti, med potrebnim izpolnjevanjem formalnosti ali med preizkusi, ki jih morajo opraviti pred pridobitvijo vozniškega dovoljenja, postane jasno, da imajo eno ali več zdravstvenih težav iz te priloge.

Enak postopek velja za voznike ob podaljšanju njihovih vozniških dovoljenj.
4. Skupina 2:

Kandidati morajo pred prvo izdajo vozniškega dovoljenja opraviti zdravstvene preglede, nato pa je treba voznike pregledati v skladu z veljavnim nacionalnim sistemom v državi članici običajnega prebivališča ob vsakem podaljšanju vozniškega dovoljenja.
5. Merila, ki jih države članice določijo za izdajo ali vsako poznejše podaljšanje vozniških dovoljenj, so lahko strožja od tistih, ki so določena v tej prilogi.

VID

6. Vsi kandidati za vozniško dovoljenje morajo opraviti ustrezno preiskavo za zagotovitev, da imajo ustrezno oster vid in ustrezno vidno polje za vožnjo vozil na motorni pogon. Kadar obstaja razlog za dvom o ustreznosti kandidatovega vida, ga mora pregledati pristojen zdravstveni organ. Pri tem pregledu je treba pozornost posvetiti še zlasti naslednjemu: ostrini vida, vidnemu polju, vidu v slabi svetlobi, občutljivosti na bleščanje in občutljivosti za kontraste, diplopiji in drugim vidnim funkcijam, ki lahko ogrozijo varno vožnjo.
- Voznikom skupine 1 se dovoljenje lahko izda v „izjemnih posameznih primerih“, kadar ni mogoče izpolniti meril za vidno polje ali ostrino vida, vendar obstajajo razlogi za domnevo, da izdaja vozniškega dovoljenja kandidatu ne bi ogrozila varnosti v cestnem prometu; v takšnih primerih voznik opravi pregled pri pristojnem zdravstvenem organu, da dokaže, da nima nobene druge okvare vidnih funkcij,

vključno z bleščanjem, občutljivostjo za kontraste in vidom v slabi svetlobi. Voznik ali kandidat prav tako uspešno opravi praktični preizkus pri pristojnem organu.

Skupina 1:

- (1) Kandidati za voziško dovoljenje ali za podaljšanje takšnega dovoljenja morajo imeti binokularno ostrino vida, po potrebi s korektivnimi lečami, ki je vsaj 0,5, če se uporabljata obe očesi skupaj.

Poleg tega mora biti horizont pri vidnem polju vsaj 120 stopinj, podaljšanje pa mora biti vsaj 50 stopinj v levo in desno ter 20 stopinj gor in dol. V polmeru osrednjih 20 stopinj ne sme biti nobenih okvar.

Če se odkrije ali potrdi progresivna očesna bolezen, se voziška dovoljenja lahko izdajo ali podaljšajo pod pogojem, da kandidat opravlja redne preglede pri pristojnem zdravstvenem organu.

- (2) Kandidati za voziško dovoljenje ali za podaljšanje takšnega dovoljenja, ki so utrpeli popolno funkcionalno izgubo vida na eno oko ali ki uporabljajo zgolj eno oko (npr. v primeru diplopije), morajo imeti ostrino vida, ki je vsaj 0,5, po potrebi s korektivnimi lečami. Pristojni zdravstveni organ mora potrditi, da je to stanje monokularnega vida obstajalo dovolj dolgo, da je omogočilo prilagoditev in da vidno polje v tem očesu ustreza zahtevam iz točke 6.(1).
- (3) V primeru nedavnega razvoja diplopije ali izgube vida na enem očesu je potrebno ustrezno obdobje prilagoditve (na primer šest mesecev), ko vožnja ni dovoljena. Po izteku tega obdobja se vožnja dovoli le, če očesni zdravnik in strokovnjak za vožnjo podata pozitivno mnenje.

Skupina 2:

- (4) Kandidati za voziško dovoljenje ali za podaljšanje takšnega dovoljenja imajo ostrino vida, po potrebi s korektivnimi lečami, ki je vsaj 0,8 na boljšem očesu in vsaj 0,1 na slabšem. Če se za doseganje vrednosti 0,8 in 0,1 uporabljajo korektivne leče, je treba minimalno ostrino (0,8 in 0,1) doseči s korekcijo z očali z močjo, ki ne presega dioptrije plus osem, ali s pomočjo kontaktnih leč. Korekcija mora biti dobro tolerirana.

Poleg tega mora biti horizont pri vidnem polju z obema očesoma vsaj 160 stopinj, podaljšanje pa mora biti vsaj 70 stopinj v levo in desno ter 30 stopinj gor in dol. V polmeru osrednjih 30 stopinj ne sme biti nobenih okvar.

Vozniška dovoljenja se ne izdajo ali podaljšajo kandidatom oziroma voznikom z motnjami pri občutljivosti za kontraste ali diplopijo.

Po precejšnji izgubi vida na enem očesu je potrebno ustrezno obdobje prilagoditve (na primer šest mesecev), ko prizadeta oseba ne sme voziti. Po izteku tega obdobja se vožnja dovoli le, če očesni zdravnik in strokovnjak za vožnjo podata pozitivno mnenje.

SLUH

7. Vozniška dovoljenja se lahko kandidatom oziroma voznikom skupine 2 izdajo ali podaljšajo v skladu z mnenjem pristojnih zdravstvenih organov; pri zdravstvenih pregledih je treba posebno pozornost posvetiti obsegu za kompenzacijo.

OSEBE Z INVALIDNOSTJO

8. Vozniških dovoljenj se ne sme izdati ali podaljšati kandidatom oziroma voznikom, ki imajo obolenja ali okvare lokomotornega sistema, zaradi katerih je vožnja vozila na motorni pogon nevarna.

Skupina 1:

- (1) Vozniška dovoljenja se lahko z določenimi omejitvami kandidatom ali voznikom z invalidnostjo izdajo po pridobitvi mnenja pristojnega zdravstvenega organa. To mnenje mora temeljiti na zdravstveni oceni zadevnega obolenja ali okvare in po potrebi na praktičnem preizkusu. Navajati mora tudi, katera vrsta spremembe vozila je potrebna in ali mora biti voznik uporabljati ortopedsko napravo, če preizkus spretnosti in ravnanja pokaže, da s tako napravo vožnja ne bi bila nevarna.
- (2) Vozniška dovoljenja se lahko izdajo ali podaljšajo vsem kandidatom ali voznikom, ki imajo progresivno kronično bolezen, pod pogojem, da osebo redno pregledujejo zaradi preverjanja, ali je še vedno zmožna popolnoma varno voziti vozilo.

Kadar je invalidnost statična, se voziška dovoljenja lahko izdajo ali podaljšajo, ne da bi bilo kandidatu treba opravljati redne zdravstvene preglede.

Skupina 2:

- (3) Pristojen zdravstveni organ mora ustrezno pretehtati dodatna tveganja in nevarnosti, povezana z vožnjo vozil, ki jih zajema opredelitev te skupine.

KARDIOVASKULARNE BOLEZNI

9. Kardiovaskularna stanja ali bolezni lahko vodijo do nepričakovanega poslabšanja možganskih funkcij, kar pomeni ogrožanje varnosti na cesti. Ta stanja so razlog za uvedbo začasne ali trajne omejitve vožnje.

- (1) Pri naslednjih kardiovaskularnih stanjih se lahko voziška dovoljenja izdajo ali podaljšajo kandidatom ali voznikom iz navedenih skupin šele po tem, ko je bilo stanje že učinkovito zdravljeno in upoštevano pri oceni pristojnega zdravstvenega organa ter je po potrebi pod rednim zdravniškim nadzorom:
 - (a) bradiaritmije (bolezen sinusnega vozla in motnje prevajanja) in tahiaritmije (supraventrikularne in ventrikularne aritmije) z anamnezo sinkope ali sinkopalnih epizod zaradi aritmičnih stanj (velja za skupini 1 in 2);
 - (b) bradiaritmije: bolezen sinusnega vozla in motnje prevajanja z atrioventrikularnim (AV) blokom druge stopnje Mobitz II, AV blokom tretje stopnje ali izmeničnim kračnim blokom (velja samo za skupino 2);
 - (c) tahiaritmije (supraventrikularne in ventrikularne aritmije) s
 - strukturno boleznijo srca in trajno ventrikularno tahikardijo (VT) (velja za skupini 1 in 2) ali
 - polimorfno netrajno VT, trajno ventrikularno tahikardijo ali z indikacijo za defibrilator (velja samo za skupino 2);
 - (d) simptomatska angina pectoris (velja za skupini 1 in 2);

- (e) vsaditev ali zamenjava trajnega spodbujevalnika (velja samo za skupino 2);
 - (f) vsaditev ali zamenjava defibrilatorja ali ustrezni ali neustrezni sunek defibrilatorja (velja samo za skupino 1);
 - (g) sinkopa (prehodna izguba zavesti in telesne drže, ki običajno nastopi nenadno, kratko traja in spontano izzveni, nastane zaradi globalnega slabšega cerebralnega pretoka krvi, je domnevno refleksnega izvora, neznanega vzroka, brez dokazov za temeljno bolezen srca) (velja za skupini 1 in 2);
 - (h) akutni koronarni sindrom (velja za skupini 1 in 2);
 - (i) stabilna angina pectoris, če se simptomi ne pojavljajo pri zmerni obremenitvi (velja za skupini 1 in 2);
 - (j) perkutana koronarna intervencija (PCI) (velja za skupini 1 in 2);
 - (k) kirurška premostitev koronarne arterije z graftom (CABG) (velja za skupini 1 in 2);
 - (l) kap/prehodni ishemični napad (TIA) (velja za skupini 1 in 2);
 - (m) pomembna stenoza karotidne arterije (velja samo za skupino 2);
 - (n) največji premer aorte presega 5,5 cm (velja samo za skupino 2);
 - (o) odpoved srca:
 - New York Heart Association (NYHA) I, II, III (velja samo za skupino 1);
 - NYHA I in II, če je iztisna frakcija levega prekata vsaj 35 % (velja samo za skupino 2);
 - (p) transplantacija srca (velja za skupini 1 in 2);
 - (q) pripomoček za podporo delovanja srca (velja samo za skupino 1);
 - (r) operacija zaklopke (velja za skupini 1 in 2);
 - (s) maligna hipertenzija (porast sistoličnega krvnega tlaka ≥ 180 mm Hg ali diastoličnega krvnega tlaka ≥ 110 mm Hg, povezan z neizogibno ali progresivno okvaro organov) (velja za skupini 1 in 2);
 - (t) krvi tlak razreda III (diastolični krvni tlak ≥ 110 mm Hg in/ali sistolični krvni tlak ≥ 180 mm Hg) (velja samo za skupino 2);
 - (u) prirojena bolezen srca (velja za skupini 1 in 2);
 - (v) hipertrofična kardiomiopatija, če je brez sinkope (velja samo za skupino 1);
 - (w) sindrom dolgega intervala QT s sinkopo, torsade des pointes ali QTc > 500 ms (velja samo za skupino 1).
- (2) Pri naslednjih kardiovaskularnih stanjih se vozniskega dovoljenja ne sme izdati ali podaljšati kandidatom ali voznikom iz naslednjih skupin:
- (a) vsaditev defibrilatorja (velja samo za skupino 2);
 - (b) periferna žilna bolezen – anevrizma prsne in trebušne aorte, kadar je največji premer aorte takšen, da pomeni znatno tveganje za nenadno

rupturo in posledično za nenaden dogodek, zaradi katerega posameznik ni sposoben za vožnjo (velja za skupini 1 in 2);

- (c) odpoved srca:
 - NYHA IV (velja samo za skupino 1),
 - NYHA III in IV (velja samo za skupino 2),
- (d) pripomočki za podporo delovanja srca (velja samo za skupino 2);
- (e) bolezen srčne zaklopke z aortno regurgitacijo, aortno stenozo, mitralno regurgitacijo ali mitralno stenozo, če je funkcionalna sposobnost ocenjena na NYHA IV ali v primeru sinkopalnih epizod (velja samo za skupino 1);
- (f) bolezen srčne zaklopke pri NYHA III ali IV ali z iztisno frakcijo (EF) pod 35 %, mitralno stenozo ali hudo pulmonarno hipertenzijo ali s hudo ultrazvočno opredeljeno aortno stenozo ali aortno stenozo, ki povzroča sinkopo; razen pri popolnoma asimptomatski aortni stenoz, če so izpolnjene zahteve iz obremenitvenega testiranja (velja samo za skupino 2);
- (g) strukturalne in električne kardiomiopatije – hipertrofična kardiomiopatija z anamnezo sinkope ali kadar sta prisotni dve ali več od naslednjih stanj: debelina stene levega prekata (LV) > 3 cm, netrajna ventrikularna tahikardija, družinska anamneza nenadne smrti (pri sorodniku v prvem kolenu), brez porasta krvnega tlaka pri obremenitvi (velja samo za skupino 2);
- (h) sindrom dolgega intervala QT s sinkopo, torsade des pointes in QTc > 500 ms (velja samo za skupino 2);
- (i) Brugadaov sindrom s sinkopo ali preprečeno nenadno srčno smrtjo (velja za skupini 1 in 2).

Vozniška dovoljenja se lahko izdajo ali podaljšajo v izjemnih primerih, če je pristojni zdravstveni organ to ustrezno utemeljil v mnenju in če je stanje pod rednim zdravstvenim nadzorom, ki zagotavlja, da je posameznik kljub učinkom zdravstvenega stanja še vedno zmožen varne vožnje vozila.

(3) Druge kardiomiopatije

Tveganje za nenadne dogodke, zaradi katerih posameznik ni sposoben za vožnjo, se oceni pri kandidatih ali voznikih z dobro opisanimi kardiomiopatijami (npr. aritmogeno kardiomiopatijo desnega prekata, spongiformno kardiomiopatijo, kateholaminergično polimorfno ventrikularno tahikardijo ali sindromom kratkega intervala QT) ali z novimi kardiomiopatijami, ki se odkrijejo. Potrebna je temeljita specialistična ocena. Upoštevati je treba prognostične dejavnike posamezne kardiomiopatije.

- (4) Države članice lahko omejijo izdajo ali podaljšanje voznškega dovoljenja kandidatom ali voznikom z drugimi kardiovaskularnimi boleznimi.

SLADOKORNA BOLEZEN

- 10. Za namene naslednjih točk se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

„huda hipoglikemija“ pomeni, da je potrebna pomoč druge osebe;

„ponavljajoča se hipoglikemija“ pomeni drugo hudo hipoglikemijo v obdobju 12 mesecev.

Skupina 1:

- (1) Vozniška dovoljenja se lahko izdajo ali podaljšajo kandidatom oziroma voznikom s sladkorno boleznijo. Kadar se bolezen zdravi z zdravili, se dovoljenje izda ali podaljša na podlagi pooblaščenega zdravniškega mnenja in rednih zdravniških pregledov, ki ustrezajo vsakemu primeru, vendar med pregledi ne sme preteči več kot deset let.
- (2) Kandidat ali voznik s sladkorno boleznijo, ki se zdravi z zdravilom, ki lahko povzroči hipoglikemijo, mora dokazati, da razume tveganje hipoglikemije in zna primerno nadzorovati bolezen.

Vozniških dovoljenj se ne sme izdati ali podaljšati kandidatom ali voznikom, ki ne razumejo natančno hipoglikemije.

Vozniških dovoljenj se ne sme izdati ali podaljšati kandidatom ali voznikom, ki imajo ponavljajočo se hudo hipoglikemijo, razen če to ni utemeljeno z mnenjem pristojnega zdravstvenega organa in je pod rednim zdravniškim nadzorom. Pri ponavljajoči se hudi hipoglikemiji med budnostjo se dovoljenje ne sme izdati ali podaljšati prej kot 3 mesece po zadnji epizodi.

Vozniška dovoljenja se lahko izdajo ali podaljšajo v izjemnih primerih, če je pristojni zdravstveni organ to ustrezno utemeljil v mnenju in če je stanje pod rednim zdravstvenim nadzorom, ki zagotavlja, da je posameznik kljub učinkom zdravstvenega stanja še vedno zmožen varne vožnje vozila.

Skupina 2:

- (3) Vozniška dovoljenja skupine 2 se voznikom s sladkorno boleznijo izdajo/podaljšajo po preučitvi primera. Če se oseba zdravi z zdravilom, ki lahko povzroči hipoglikemijo (to je z inzulinom in nekaterimi tabletami), je treba upoštevati naslednja merila:
 - (a) voznik v zadnjih 12 mesecih ni imel nobene hude hipoglikemične krize;
 - (b) voznik pozna vzroke in znake hipoglikemije ter ve, kako se izogniti njenemu pojavu;
 - (c) voznik mora pokazati zadosten nadzor stanja s senzorji glukoze v krvi, inzulinsko črpalko, inzulinskim peresnikom in/ali hibridno zaprto zanko, in sicer vsaj dvakrat na dan in v času, povezanem z vožnjo;
 - (d) voznik mora dokazati, da razume nevarnosti hipoglikemije;
 - (e) sladkorna bolezen ne povzroča nobenih drugih zapletov, ki bi ovirali voznika.

Poleg tega je treba v takšnih primerih dovoljenja izdati na podlagi mnenja pristojnega zdravstvenega organa in rednega zdravniškega pregleda, ki ga je treba opraviti vsaj vsaka tri leta.

- (4) Hudo hipoglikemično krizo v času budnosti, tudi če se ne pojavi med vožnjo, je treba prijaviti ter ponovno oceniti sposobnost voznika za vožnjo.

NEVROLOŠKE BOLEZNI IN SINDROM OBSTRUKTIVNE APNEJE V SPANJU

11. Za kandidate z nevrološkimi boleznimi in obstruktivnim sindromom apneje v spanju se uporabljajo naslednja pravila.

NEVROLOŠKE BOLEZNI

- (1) Vozniških dovoljenj se ne sme izdati ali podaljšati kandidatom ali voznikom, ki imajo resno nevrološko bolezen, razen če vloga ni podprta s pooblaščenim zdravniškim mnenjem.

Nevrološke motnje, povezane z boleznimi ali kirurškimi posegi z vplivom na centralni ali periferni živčni sistem, ki vodijo do senzornih ali motoričnih okvar ter motijo ravnotežje in koordinacijo, je treba ustrezno pretehtati v povezavi z njihovimi funkcionalnimi učinki in tveganji za napredovanje. V takšnih primerih se, kadar obstaja tveganje poslabšanja, izdaja ali podaljšanje dovoljenja lahko obravnava na podlagi rednih presoj.

SINDROM OBSTRUKTIVNE APNEJE V SPANJU

- (2) Za namene naslednjih točk:

„zmeren sindrom obstruktivne apneje v spanju“ ustreza številu apnej in hipopnejev na uro (indeks apneja-hipopneja) med 15 in 29;

„hujši sindrom obstruktivne apneje v spanju“ ustreza indeksu apneja-hipopneja 30 ali več, pri čemer sta oba sindroma povezana s pretirano zaspanostjo čez dan.

- (3) Kandidati ali vozniki, pri katerih obstaja sum zmerne ali hujšega sindroma obstruktivne apneje v spanju, se napotijo po nadaljnje pooblaščenno zdravniško mnenje, preden se voziško dovoljenje izda ali podaljša. Lahko se jim tudi odsvetuje vožnjo do potrditve diagnoze.
- (4) Vozniška dovoljenja se lahko izdajo tistim kandidatom ali voznikom z zmernim ali hudim obstruktivnim sindromom apneje v spanju, ki dokažejo zadosten nadzor nad svojim stanjem ter skladnost z ustreznim zdravljenjem in, če obstaja, izboljšanje zaspanosti, in to potrdijo s pooblaščenim zdravniškim mnenjem.
- (5) Kandidati ali vozniki z zmernim ali hudim sindromom obstruktivne apneje v spanju, ki se zdravijo, redno hodijo na zdravstvene preglede, in sicer v presledkih, ki niso daljši od treh let za voznike skupine 1 oziroma enega leta za voznike skupine 2, da se ugotovi raven skladnosti z zdravljenjem, potreba po nadaljevanju zdravljenja in stalno pazljivo spremljanje stanja.

EPILEPSIJA

12. Epileptični napadi ali druge nenadne motnje zavesti pomenijo resno nevarnost za varnost na cesti, če se pojavijo pri osebi, ki vozi vozilo na motorni pogon.

Za namene naslednjih točk:

„epilepsija“ pomeni zdravstveno stanje, pri katerem je imela zadevna oseba dva ali več epileptičnih napadov v razmiku manj kot pet let;

„izzvan epileptični napad“ pomeni napad s prepoznavnim vzročnim dejavnikom, ki se mu je mogoče izogniti.

Osebi, ki je imela prvi ali en sam napad ali je izgubila zavest, se vožnja odsvetuje. V tem primeru se zahteva poročilo specialista, v katerem je določeno obdobje prepovedi vožnje in se zahtevajo nadaljnji ukrepi.

Izjemno pomembno je ugotoviti specifičen epileptičen sindrom osebe in vrsto napada, da se lahko ustrezno oceni sposobnost osebe za varno vožnjo (vključno s tveganjem nadaljnjih napadov) ter začne ustrezno zdravljenje. To opravi nevrolog.

Skupina 1:

- (1) Vozniki z epilepsijo iz skupine 1 opravljajo redne preglede, na katerih se ugotavlja njihova sposobnost za vožnjo, dokler vsaj pet let nimajo nobenega napada.

Osebe z epilepsijo ne izpolnjujejo pogojev za neomejeno dovoljenje. O tem se obvesti organ, ki izdaja dovoljenja.

- (2) Izzvan epileptični napad: kandidata, ki je imel epileptični napad, ki ga je izzval prepoznavni sprožilni dejavnik, za katerega ni verjetno, da se bo ponovil med vožnjo, se lahko razglasi za sposobnega za samostojno vožnjo na podlagi mnenja nevrologa (ocena je, če je to ustrezno, v skladu z drugimi zadevnimi deli Priloge III – npr. v primeru alkohola ali druge komorbidnosti).
- (3) Prvi ali en neizzvan napad: kandidata, ki je imel prvi neizzvan epileptični napad, se lahko razglasi za sposobnega za vožnjo po preteku šestih mesecev brez napada, če je zdravnik ustrezno ocenil njegovo stanje. Nacionalni organi lahko voznikom s priznanimi dobrimi prognozičnimi kazalci vožnjo dovolijo že pred tem rokom.
- (4) Drugi primeri izgube zavesti: izgubo zavesti se oceni glede na tveganje njene ponovitve med vožnjo.
- (5) Epilepsija: voznike ali kandidate se lahko razglasi za sposobne za vožnjo po preteku enega leta brez napadov.
- (6) Napadi, ki se pojavljajo izključno med spanjem: kandidata ali voznika, ki ni nikoli imel napadov, razen napadov v spanju, se lahko razglasi za sposobnega za vožnjo, če vzorec napadov ostane nespremenjen vsaj toliko časa, ko je predpisano za obdobje brez epileptičnih napadov. Če se napadi pojavijo med budnostjo, se za izdajo dovoljenja zahteva obdobje enega leta brez ponovnega napada (glej „Epilepsija“ v točki 12.(5)).
- (7) Napadi, ki ne vplivajo na stanje zavesti ali sposobnost ukrepanja: kandidata ali voznika, ki nikoli ni imel napada, razen napadov, za katere je izrecno dokazano, da ne vplivajo na stanje zavesti in ne povzročajo nobenih funkcionalnih nezmožnosti, se lahko razglasi za sposobnega za vožnjo, če vzorec napadov ostane nespremenjen vsaj toliko časa, ko je predpisano za obdobje brez epileptičnih napadov. Če se pojavijo kakršni koli drugi napadi, se za izdajo dovoljenja zahteva obdobje enega leta brez ponovnega napada (glej „Epilepsija“ v točki 12.(5)).
- (8) Napadi, ki se pojavijo, ker je zdravnik odredil spremembo protiepileptičnih zdravil ali zmanjšal njihov odmerek: Bolniku se lahko vožnja odsvetuje od prenehanja jemanja zdravil do izteka šestih mesecev po prekinutvi zdravljenja. Napadi, ki se pojavijo v času spremembe zdravil ali prenehanja jemanja zdravil po nasvetu zdravnika, zahtevajo trimesečno prepoved vožnje, če začne oseba ponovno jemati zdravila, ki so bila prej učinkovita.
- (9) Po operativnem zdravljenju epilepsije: glej „Epilepsija“ v točki 12.(5).

Skupina 2:

- (10) Kandidat ne sme jemati zdravil enako dolgo, kot je predpisano za obdobje brez napada. Opraviti mora ustrezne zdravniške preglede. Obsežna nevrološka preiskava ne sme pokazati nobenih resnejših nepravilnosti v možganih, elektroencefalogram pa ne sme pokazati nobenih epileptoformnih aktivnosti (EEG). Po akutni epizodi je treba opraviti EEG in ustrezno nevrološko oceno.
- (11) Izzvan epileptični napad: Kandidata, ki je imel epileptični napad, ki ga je izzval prepoznavni sprožilni dejavnik, za katerega ni verjetno, da se bo ponovil med vožnjo, lahko nevrolog po pregledu razglasi za sposobnega za samostojno vožnjo. Po akutni epizodi je treba opraviti EEG in ustrezno nevrološko oceno.
- Oseba s strukturnimi možganskimi poškodbami, pri kateri je nevarnost za napade povečana, ni sposobna voziti vozil skupine 2, dokler se nevarnost za epileptični napad ne zmanjša na vsaj 2 % na leto. Ocena mora biti, če je to potrebno, v skladu z drugimi zadevnimi oddelki Priloge III (npr. v primeru alkohola).
- (12) Prvi ali en neizzvan napad: kandidata, ki je imel prvi neizzvan epileptični napad, se lahko razglasi za sposobnega za vožnjo po petih letih brez ponovnih napadov brez jemanja protiepileptičnih zdravil, če je bil ustrezno nevrološko pregledan. Nacionalni organi lahko voznikom s priznanimi dobrimi prognozičnimi kazalci vožnjo dovolijo že pred tem rokom.
- (13) Drugi primeri izgube zavesti: izgubo zavesti se oceni glede na tveganje njene ponovitve med vožnjo. Nevarnost ponovitve mora biti 2 % na leto ali manj.
- (14) Epilepsija: Oseba 10 let ni imela nobenih napadov brez jemanja protiepileptičnih zdravil. Nacionalni organi lahko voznikom s priznanimi dobrimi prognozičnimi kazalci vožnjo dovolijo že pred tem rokom. To velja tudi v primerih „juvenilne epilepsije“.
- Nekatere motnje (npr. okvare arterij in ven ali možganske krvavitve) pomenijo povečano tveganje napadov, tudi če se napadi še niso pojavili. V takem primeru mora stanje oceniti pristojni zdravniški organ; za izdajo dovoljenja mora biti tveganje napada 2 % na leto ali manj.

DUŠEVNE MOTNJE

13. Za kandidate ali voznike duševnimi motnjami ali intelektualno oviranostjo se uporabljajo naslednja pravila.

Skupina 1:

- (1) Vozniških dovoljenj se ne sme izdati ali podaljšati kandidatom oziroma voznikom, ki trpijo zaradi:
- (a) resne duševne motnje, bodisi prirojene ali pridobljene zaradi bolezni, šoka ali nevrokirurških operacij;
 - (b) resne intelektualne oviranosti;
 - (c) resnih vedenjskih težav, vedenjskih težav zaradi staranja, ali osebnostnih motenj, ki vodijo v resno poslabšanje razsodnosti, vedenja ali prilagodljivosti,
- razen če je njihova vloga podprta s pooblaščenim zdravniškim mnenjem in po potrebi z rednimi zdravstvenimi pregledi.

Skupina 2:

- (2) Pristojen zdravstveni organ mora ustrezno pretehtati dodatna tveganja in nevarnosti, povezana z vožnjo vozil, ki jih zajema opredelitev te skupine.

ALKOHOL

14. Uživanje alkohola pomeni veliko nevarnost za varnost na cesti. Glede na razsežnost tega problema mora biti zdravniška stroka zelo pazljiva.

Skupina 1:

- (1) Vozniških dovoljenj se ne sme izdati ali podaljšati kandidatom ali voznikom, ki so odvisni od alkohola ali se ne morejo vzdržati pitja in vožnje, razen če se uporabljajo ustrezne omejitve z uporabo tehnologij, ki omogočajo izravnavo odvisnosti (npr. obvezna uporaba alkoholne zapore).

Kandidatom oziroma voznikom, ki so bili v preteklosti odvisni od alkohola, se lahko vozniška dovoljenja brez nadaljnjih omejitev izdajo ali podaljšajo po dokazanem obdobju abstinence in na podlagi pooblaščenega zdravniškega mnenja ter rednih zdravstvenih pregledov.

Skupina 2:

- (2) Pristojen zdravstveni organ mora ustrezno pretehtati dodatna tveganja in nevarnosti, povezana z vožnjo vozil, ki jih zajema opredelitev te skupine.

DROGE IN ZDRAVILA

15. Za droge in zdravila se uporabljajo naslednja pravila.

Zloraba:

- (1) Vozniških dovoljenj se ne sme izdati ali podaljšati kandidatom oziroma voznikom, ki so odvisni od psihotropnih snovi ali ki od takšnih snovi niso odvisni, a jih redno zlorabljajo, ne glede na zahtevano kategorijo dovoljenja.

Redna uporaba:

Skupina 1:

- (2) Vozniških dovoljenj se ne sme izdati ali podaljšati kandidatom oziroma voznikom, ki v kateri koli obliki redno uživajo psihotropne snovi, ki lahko ovirajo zmožnost varne vožnje, če so zaužite količine takšne, da škodljivo vplivajo na vožnjo. To velja za vsa druga zdravila ali kombinacije zdravil, ki učinkujejo na zmožnost vožnje.

Skupina 2:

- (3) Pristojen zdravstveni organ mora ustrezno pretehtati dodatna tveganja in nevarnosti, povezana z vožnjo vozil, ki jih zajema opredelitev te skupine.

LEDVIČNE OKVARE

16. Za kandidate z ledvičnimi okvarami se uporabljajo naslednja pravila.

Skupina 1:

- (1) Vozniška dovoljenja se kandidatom oziroma voznikom, ki imajo resno ledvično okvaro, izdajo ali podaljšajo na podlagi pooblaščenega zdravniškega mnenja in rednih zdravstvenih pregledov.

Skupina 2:

- (2) Razen v izjemnih primerih, ki so pravilno utemeljeni s pooblaščenim zdravniškim mnenjem, in na podlagi rednih zdravstvenih pregledov se zdravniških dovoljenj ne sme izdati ali podaljšati kandidatom ali voznikom, ki imajo resno ali ireverzibilno ledvično okvaro.

RAZNE DOLOČBE

17. Naslednje določbe se obravnavajo kot razne.

Skupina 1:

- (1) Kandidatom oziroma voznikom s presajenim organom ali umetnim vsadkom, ki vpliva na zmožnost vožnje, se vozniška dovoljenja smejo izdati ali podaljšati na podlagi pooblaščenega zdravniškega mnenja in po potrebi rednih zdravstvenih pregledov.

Skupina 2:

- (2) Pristojen zdravstveni organ mora ustrezno pretehtati dodatna tveganja in nevarnosti, povezana z vožnjo vozil, ki jih zajema opredelitev te skupine.

Na splošno se vozniških dovoljenj ne sme izdati ali podaljšati nobenemu kandidatu ali vozniku s kakršno koli motnjo, ki ni omenjena v točkah te priloge, vendar bi lahko imela ali ima za posledico funkcionalno nezmožnost, ki vpliva na varnost za volanom, razen če vloge ne podpira pooblaščenega zdravniškega mnenja in po potrebi redni zdravstveni pregledi.

PRILOGA IV

MINIMALNA MERILA ZA OSEBE, KI VODIJO PRAKTIČNI DEL VOZNIŠKEGA IZPITA

1. Zahtevana usposobljenost člana izpitne komisije

- (1) Oseba, pooblaščen za praktično oceno kandidatove izvedbe vožnje v vozilu na motorni pogon, mora imeti znanje, spretnosti in izkušnje, povezane s temami iz točk 1.(2) do 1.(6).
- (2) Usposobljenost člana izpitne komisije mora biti primerna za oceno kandidatove izvedbe vožnje za kategorijo vozniškega dovoljenja, za katero opravlja vozniški izpit.
- (3) Znanje in razumevanje vožnje in ocenjevanja:
 - (a) teorija ravnanja pri vožnji v prometu;
 - (b) zaznavanje nevarnosti in izogibanje nesrečam;
 - (c) učni program, na katerem temeljijo merila za vozniške izpite;
 - (d) zahteve v zvezi z vozniškim izpitom;
 - (e) ustrezna cestnoprometna zakonodaja, vključno z ustreznimi zakoni Unije in nacionalnimi zakoni ter razlagalnimi smernicami;
 - (f) teorija in tehnike ocenjevanja;
 - (g) obrambna vožnja.
- (4) Ocenjevalne sposobnosti:
 - (a) zmožnost natančnega opazovanja, spremljanja in ocene celotne kandidatove izvedbe vožnje, zlasti:
 - (b) pravilna in natančna prepoznava nevarnih situacij;
 - (c) natančna določitev vzroka in verjetne posledice teh situacij;
 - (d) raven usposobljenosti in prepoznavanje napak;
 - (e) enotnost in doslednost pri ocenjevanju;
 - (f) hitro zbiranje informacij in izvleček ključnih točk;
 - (g) predvidevanje in prepoznavanje morebitnih problemov ter oblikovanje strategije za njihovo rešitev;
 - (h) zagotavljanje pravočasne in konstruktivne povratne informacije.
- (5) Osebnostne vozniške spretnosti:

oseba, pooblaščen za vodenje praktičnega dela vozniškega izpita za določeno kategorijo vozniškega dovoljenja, mora biti sposobna to vrsto vozila na motorni pogon voziti po dosledno visokih merilih.
- (6) Kakovost storitve:
 - (a) opredeli in obvesti kandidata, kaj lahko pričakuje med preizkusom;
 - (b) izraža se jasno, pri tem pa izbere vsebino, slog in jezik, prilagojen navzočim in kontekstu, ter odgovarja na vprašanja kandidatov;

- (c) zagotovi jasne povratne informacije o rezultatih preizkusa;
 - (d) do kandidatov se vede spoštljivo in brez razlikovanja.
- (7) Poznavanje tehničnih in fizikalnih značilnosti vozil:
- (a) poznavanje tehničnih značilnosti vozila, kot so krmilni sistem, pnevmatike, zavore, luči, zlasti za motorna kolesa in težka vozila;
 - (b) varnost natovarjanja;
 - (c) poznavanje fizikalnih značilnosti vozil kot so hitrost, trenje, dinamika, energija.
- (8) Vožnja z nizko porabo goriva/energije in prijazna do okolja.

2. Splošni pogoji

- (1) Član izpitne komisije za kategorijo B:
- (a) mora imeti vozniško dovoljenje kategorije B vsaj tri leta;
 - (b) mora imeti vsaj 23 let;
 - (c) uspešno mora zaključiti osnovno kvalifikacijo iz točke 3 te priloge, nato pa spoštovati predpise o zagotavljanju kakovosti in rednem usposabljanju iz točke 4 te priloge;
 - (d) mora imeti končano poklicno izobraževanje, ki vodi najmanj do zaključka ravni 3 po mednarodni standardni klasifikaciji izobrazbe (ISCED¹);
 - (e) ne sme hkrati opravljati dela inštruktorja vožnje v avtošoli.
- (2) Član izpitne komisije za druge kategorije:
- (a) mora imeti vozniško dovoljenje zadevne kategorije ali enakovredno znanje, pridobljeno z ustrezno poklicno kvalifikacijo;
 - (b) uspešno mora zaključiti osnovno kvalifikacijo iz točke 3 te priloge, nato pa spoštovati predpise o zagotavljanju kakovosti in rednem usposabljanju iz točke 4 te priloge;
 - (c) pred tem je moral biti vsaj tri leta kvalificiran član izpitne komisije za kategorijo B; to obdobje se sme opustiti, če zadevni član izpitne komisije lahko predloži dokaze o:
 - (i) vsaj petletnih vozniških izkušnjah za zadevno kategorijo ali
 - (ii) teoretični in praktični oceni vozniške sposobnosti, ki ustreza višjim merilom, kakor so potrebna za pridobitev vozniškega dovoljenja, s čimer ta zahteva postane nepotrebna;
 - (d) mora imeti končano poklicno izobraževanje, ki vodi najmanj do zaključka ravni 3 po mednarodni standardni klasifikaciji izobrazbe (ISCED);
 - (e) ne sme hkrati opravljati dela inštruktorja vožnje v avtošoli.
- (3) Ekvivalentnosti

¹ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_\(ISCED\)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29)

- (a) Države članice lahko člana izpitne komisije pooblastijo, da vodi voziške izpite za kategorije AM, A1, A2 in A po uspešnem zaključku osnovne kvalifikacije iz točke 3 za eno od teh kategorij.
- (b) Države članice lahko člana izpitne komisije pooblastijo, da vodi voziške izpite za kategorije C1, C, D1 in D po uspešnem zaključku osnovne kvalifikacije iz točke 3 za eno od teh kategorij.
- (c) Države članice lahko člana izpitne komisije pooblastijo, da vodi voziške izpite za kategorije BE, C1E, D1E in DE po uspešnem zaključku osnovne kvalifikacije iz točke 3 za eno od teh kategorij.

3. Osnovna kvalifikacija

(1) Osnovno usposabljanje

- (a) Preden je oseba pooblaščen za vodenje voziških izpitov, mora zadovoljivo zaključiti tak program usposabljanja, ki ga predpiše država članica, s katerim doseže usposobljenost iz točke 1.
- (b) Države članice določijo, ali se vsebina določenega programa usposabljanja navezuje na pooblastilo za vodenje praktičnega dela voziškega izpita za eno kategorijo voziškega dovoljenja ali več.

(2) Preizkusi

- (a) Preden je oseba pooblaščen za vodenje voziških izpitov, mora izkazati zadovoljivo raven znanja, razumevanja, spretnosti in sposobnosti v zvezi s temami, naštetimi v točki 1.
- (b) Države članice opravljajo postopek preverjanja, s katerim se na pedagoško ustrezen način oceni usposobljenost osebe iz točke 1, zlasti točke 1.(4). Postopek preverjanja je dostopen² in vključuje teoretični in praktični del. Po potrebi se lahko uporabi računalniško ocenjevanje. Podrobnosti glede vrste in trajanja preizkusov in ocenjevanja v okviru postopka preverjanja določi vsaka država članica posebej.
- (c) Države članice določijo, ali se vsebina določenega preverjanja navezuje na pooblastilo za vodenje praktičnega dela voziškega izpita za eno kategorijo voziškega dovoljenja ali več.

4. Zagotavljanje kakovosti in redno usposabljanje

(1) Zagotavljanje kakovosti

- (a) Države članice imajo veljavne predpise za zagotavljanje kakovosti, ki so namenjeni ohranjanju meril, ki jih morajo izpolnjevati člani izpitne komisije.
- (b) Predpisi za zagotavljanje kakovosti naj bi vključevali nadzor nad člani izpitne komisije pri delu, njihovo nadaljnje usposabljanje in ponovno akreditacijo, stalen poklicni razvoj in redni pregled rezultatov voziških izpitov, ki so jih vodili.
- (c) Države članice zagotovijo, da se pri vsakem članu izpitne komisije s pomočjo predpisov za zagotavljanje kakovosti iz točke 4.(1)(b) opravi letni nadzor.

² V skladu z zahtevami glede dostopnosti iz evropskega akta o dostopnosti (Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve).

Poleg tega države članice zagotovijo, da se vsakega člana izpitne komisije vsakih pet let opazuje pri vodenju vozniškega izpita, in sicer je najkrajše obdobje opazovanja vsaj pol dneva, s čimer se omogoči opazovanje vodenja več izpitov. Če se odkrijejo težave, je treba sprejeti ukrepe za njihovo odpravo. Oseba, ki izvaja nadzor, mora za to imeti pooblastilo države članice.

- (d) Države članice lahko v primeru, ko je član izpitne komisije pooblaščen za vodenje vozniških izpitov za več kot eno kategorijo, določijo, da izpolnjevanje zahtev nadzora v zvezi z izpiti za eno kategorijo izpolnjuje zahtevo za več kot eno kategorijo.
- (e) Dejavnost vozniškega preverjanja spremlja in nadzoruje organ, ki ga pooblasti država članica, da se tako zagotovi pravilna in dosledna uporaba ocenjevanja.

(2) Redno usposabljanje

- (a) Države članice zagotovijo, da za ohranjanje pooblastila člani izpitne komisije ne glede na število kategorij, za katere so akreditirani, opravijo:
 - (i) vsaj štiridnevno predpisano redno usposabljanje v obdobju dveh let, s katerim:
 - ohranijo in obnovijo potrebno znanje in ocenjevalne spretnosti;
 - razvijejo nova znanja, ki so postala bistvenega pomena za opravljanje njihovega poklica;
 - se poskrbi, da član izpitne komisije še naprej vodi izpite v skladu s pravičnimi in enotnimi merili;
 - (ii) vsaj petdnevno redno usposabljanje v obdobju petih let:
 - s katerim razvijejo in ohranijo potrebne praktične vozniške spretnosti.
- (b) Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi poskrbijo za posebno usposabljanje za tiste člane izpitne komisije, za katere se je med veljavnim sistemom za zagotavljanje kakovosti ugotovilo, da pri delu delajo resne napake.
- (c) Vrsta rednega usposabljanja ima lahko obliko navodil, usposabljanja v razredu, klasičnega ali elektronskega učenja, opravi pa se lahko posamezno ali v skupini. Vključuje lahko takšno ponovno akreditacijo meril, ki se zdi primerna državam članicam.
- (d) Države članice lahko v primeru, ko je član izpitne komisije pooblaščen za vodenje vozniških izpitov za več kot eno kategorijo, določijo, da izpolnjevanje zahtev rednega usposabljanja v zvezi z izpiti za eno kategorijo izpolnjuje zahtevo za več kot eno kategorijo, pod pogojem, da je izpolnjena zahteva iz točke 4.(2)(e).
- (e) Če član izpitne komisije v obdobju 24 mesecev ni vodil izpitov za določeno kategorijo, mora biti pred začetkom opravljanja vozniških izpitov za to kategorijo ponovno primerno ocenjen. Ponovno ocenjevanje se opravi kot del zahteve iz točke 4.(2)(a).

5. Pridobljene pravice

- (1) Države članice lahko dovolijo osebam, ki so bile pooblašcene za vodenje vozniških izpitov tik pred začetkom veljavnosti določb iz Direktive 2006/126/ES, da še naprej

vodijo voziške izpite, ne glede na to, da niso bile pooblašene v skladu s splošnimi pogoji iz točke 2 ali postopkom osnovne kvalifikacije iz točke 3.

- (2) Pri teh članih izpitne komisije se kljub temu izvaja redni nadzor in predpisi za zagotavljanje kakovosti iz točke 4.

PRILOGA V

MINIMALNE ZAHTEVE ZA USPOSABLJANJE VOZNIKA IN PREIZKUŠANJE KOMBINACIJ, KOT SO OPREDELJENE V ČLENU 6(1), TOČKA (C), DRUGA ALINEA, DRUGI PODODSTAVEK

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za:
 - (a) odobritev in nadzor usposabljanja iz člena 10(1), točka (d), ali
 - (b) organiziranje preizkusa spretnosti in ravnanja iz člena 10(1), točka (d).
2. Usposabljanje voznika traja najmanj 7 ur.
3. Vsebina usposabljanja voznika:

usposabljanje voznika zajema znanje, spretnosti in ravnanje, kakor so opisani v točkah 2 in 7 Priloge II. Posebna pozornost se nameni dinamiki gibanja vozil, varnostnim merilom, vlečnemu vozilu in priklopniku (mehanizem sklapljanja), pravilni obremenitvi in varnostni opremi.

Praktični del vključuje naslednje vaje: pospeševanje, zmanjševanje hitrosti, vzvratno vožnjo, zaviranje, pot ustavljanja, menjavo pasov, zaviranje/umikanje, zamenjavo priklopnika, odklop in ponoven priklop priklopnika na motorno vozilo, parkiranje.

Vsak udeleženec usposabljanja mora opraviti praktični del in mora izkazati svoje spretnosti in ravnanje na javnih cestah.

Kombinacije vozil, ki se uporabljajo pri usposabljanju, sodijo v kategorijo vozniškega dovoljenja, za katerega so zaprosili udeleženci.
4. Trajanje in vsebina preizkusa spretnosti in ravnanja

Dolžina preizkusa in prevožena razdalja morata zadostovati za oceno spretnosti in ravnanja iz točke 3.

PRILOGA VI

MINIMALNE ZAHTEVE ZA USPOSABLJANJE VOZNIKA IN PREIZKUŠANJE ZA MOTORNA KOLESA IZ KATEGORIJE A (POSTOPNI DOSTOP)

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za:
 - (a) odobritev in nadzor usposabljanja iz člena 10(1), točka (c), ali
 - (b) organiziranje preizkusa spretnosti in ravnanj iz člena 10(1), točka (c).
2. Usposabljanje voznika traja najmanj 7 ur.
3. Vsebina usposabljanja voznika:

usposabljanje voznika vsebuje vse vidike, zajete v točki 6 Priloge II;

Vsak udeleženec usposabljanja opravi praktični del in izkaže svoje spretnosti in ravnanje na javnih cestah.

motorna kolesa, ki se uporabljajo pri usposabljanju, sodijo v kategorijo vozniškega dovoljenja, za katerega so zaprosili udeleženci.
4. Trajanje in vsebina preizkusa spretnosti in ravnanja

Dolžina preizkusa in prevožena razdalja morata zadostovati za oceno spretnosti in ravnanja iz točke 3 te priloge.

PRILOGA VII
KORELACIJSKA TABELA

Direktiva 2006/126/ES	Uredba (EU) št. 383/2012	Nova direktiva
-		člen 1
-		člen 2(1), (2), (3) in (12)
-		člen 3(1), (2), (3), (4), (5) in (7)
člen 1(1)		člen 4(1)
člen 1(2)		člen 4(5), prvi pododstavek
člen 1(3), prvi pododstavek		člen 4(5), drugi pododstavek, prvi stavek
člen 1(3), drugi pododstavek		člen 4(5), drugi pododstavek, drugi stavek
člen 1(3), tretji pododstavek		člen 4(8)
člen 1(4)		-
člen 2(1)		člen 3(6)
člen 2(2)		člen 4(3)
člen 3(1)		člen 4(2), prvi pododstavek
člen 3(2)		člen 4(2), drugi pododstavek
člen 3(3)		člen 4(4)

-		člen 4(6) in člen 4(7), prvi in drugi pododstavek
-		člen 5
člen 4(1), prvi stavek		člen 6(1)
člen 4(1), drugi stavek		člen 7(1), (2), (3) in (5)
člen 4(2), uvodno besedilo člen 4(2), prvi pododstavek		člen 6(1), točka (a), uvodno besedilo člen 6(1), točka (a), prvi pododstavek
člen 4(2), prva alineja		člen 6(1), točka (a), prva in druga alineja člen 2(5) in (6)
člen 4(2), druga alineja člen 4(3), točka (a), tretja alineja člen 4(4), točka (a), druga alineja		člen 7(1), točka (a)
člen 4(3), uvodno besedilo		
člen 4(3), prva alineja		člen 2(8)
člen 4(3), druga alineja		člen 2(9)
člen 4(3), točka (a), uvodno besedilo člen 4(3), točka (a), prva in druga alineja		člen 6(1), točka (b)(i) člen 6(1), točka (b)(i), prva in druga alineja
člen 4(3), točka (b), uvodno besedilo člen 4(3), točka (b), prva alineja		člen 6(1), točka (b)(ii) člen 6(1), točka (b)(ii), prva alineja
člen 4(3), točka (b), druga alineja člen 4(4), točka (b), peti pododstavek člen 4(4), točka (c), druga alineja člen 4(4), točka (e), tretja alineja		člen 7(1), točka (b)

člen 4(3), točka (c), uvodno besedilo člen 4(3), točka (c)(i), uvodno besedilo člen 4(3), točka (c)(ii), uvodno besedilo		člen 6(1), točka (b)(iii) člen 6(1), točka (b)(iii), prva alinea člen 6(1), točka (b)(iii), druga alinea
člen 4(3), točka (c)(i), prva alinea		člen 7(1), točka (c)(i)
člen 4(3), točka (c)(ii), prva alinea		člen 7(1), točka (c)(ii)
člen 4(4), uvodno besedilo		člen 6(1), točka (c), uvodno besedilo
člen 4(4), prva alinea		člen 2(10)
člen 4(4), druga alinea		-
člen 4(4), točka (a), uvodno besedilo		člen 6(1), točka (c)(i), uvodno besedilo
člen 4(4), točka (a), prva alinea		člen 6(1), točka (a), druga alinea člen 2(7) člen 6(1), točka (c)(i) člen 2(11)
člen 4(4), točka (a), tretja alinea		člen 6(1), točka (c)(i), drugi pododstavek
-		člen 6(1), točka (c)(i), tretji pododstavek
člen 4(4), točka (b), uvodno besedilo člen 4(4), točka (b), prvi do četrty pododstavek		člen 6(1), točka (c)(ii) člen 6(1), točka (c)(ii), prvi do četrty pododstavek
člen 4(4), točka (c), uvodno besedilo člen 4(4), točka (c), prva alinea		člen 6(1), točka (c)(iii) člen 6(1), točka (c)(iii), prva alinea
člen 4(4), točka (d)		člen 6(1), točka (c)(iv)
člen 4(4), točka (e), uvodno besedilo člen 4(4), točka (e), prva in druga alinea		člen 6(1), točka (c)(v) člen 6(1), točka (c)(v), prva in druga alinea

člen 4(4), točka (f)		člen 6(1), točka (c)(vi)
člen 4(4), točka (g), uvodno besedilo člen 4(4), točka (g), prva alineja		člen 6(1), točka (c)(vii), prva alineja
člen 4(4), točka (g), druga alineja člen 4(4), točka (i), druga alineja		člen 7(1), točka (d) člen 7(1), točka (d)
člen 4(4), točka (h)		člen 6(1), točka (c)(viii)
člen 4(4), točka (i), uvodno besedilo člen 4(4), točka (i), prva alineja		člen 6(1), točka (c)(ix)
člen 4(4), točka (j)		člen 6(1), točka (c)(x)
člen 4(4), točka (k), uvodno besedilo člen 4(4), točka (k), prva alineja		člen 6(1), točka (c)(xi) člen 6(1), točka (c)(xi), prva alineja
člen 4(4), točka (k), druga alineja		člen 7(1), točka (e)
člen 4(5)		člen 6(2)
člen 4(6), prvi pododstavek		člen 7(2)
člen 4(6), drugi pododstavek		člen 7(3)
člen 4(6), tretji in četrti pododstavek		člen 7(4)
člen 4(7)		člen 7(5)
člen 5(1)		člen 8(1)
člen 5(2)		člen 8(1), drugi pododstavek
člen 6(1)		člen 9(1)
člen 6(2), uvodno besedilo		člen 9(2), uvodno besedilo
člen 6(2), točka (a)		člen 9(2), točka (a)
člen 6(2), točka (b)		člen 9(2), točka (b)

-		člen 9(2), točka (c)
člen 6(2), točka (c)		člen 9(2), točka (d)
člen 6(2), točka (d)		člen 9(2), točka (e)
člen 6(2), točka (e)		člen 9(2), točka (f)
člen 6(2), točka (f)		člen 9(2), točka (g)
-		člen 9(2), točka (h)
člen 6(3)		člen 9(3)
člen 6(4)		člen 9(4)
člen 7(1)		člen 10(1)
člen 7(2)		člen 10(2)
		člen 10(2), tretji pododstavek
člen 7(3), uvodno besedilo člen 7(3), točki (a) in (b)		člen 10(3), uvodno besedilo člen 10(3), točki (a) in (b)
člen 7(3), prvi pododstavek		člen 10(6)
člen 7(3), drugi pododstavek		člen 10(3), prvi pododstavek
člen 7(3), tretji pododstavek		člen 10(2), tretji pododstavek
člen 7(3), četrti pododstavek		
člen 7(3), peti pododstavek		člen 10(2), peti pododstavek
-		člen 10(2), sedmi pododstavek
-		člen 10(4)
člen 7(4)		člen 10(5)
člen 7(5)		člen 10(7)
člen 8		člen 4(8) in člen 8(2) za Prilogo I člen 10(8) za Priloge II, III, V in VI

		člen 16(2) za Prilogo IV
člen 9		člen 22
člen 10		člen 16(1)
člen 11(1), (2) in (3)		člen 11(1), (2) in (3)
člen 11(4), prvi in tretji pododstavek		člen 13(1)
člen 11(4), drugi pododstavek		člen 13(2)
-		člen 13(3) in (4)
člen 11(5)		člen 11(4)
člen 11(6), prvi pododstavek		člen 12(2), prvi stavek
člen 11(6), drugi pododstavek, prvi stavek		člen 12(5)
člen 11(6), drugi pododstavek, drugi stavek		člen 12(2), drugi stavek
-		člen 12(1), (3), (4), (6), (7), (8) in (9)
-		člen 14
-		člen 15
člen 12		člen 17(1)
-		člen 17(2), (3) in (4)

člen 13		člen 18
člen 14		člen 20
člen 15(1)		člen 19(1)
člen 15(2)		člen 19(2)
člen 15(3)		-
člen 15(4), prvi stavek		člen 19(3), prvi pododstavek, prvi stavek
-		člen 19(3), prvi pododstavek, drugi stavek člen 19(3), drugi pododstavek
člen 15(4), drugi stavek		člen 19(3), tretji pododstavek
-		člen 19(4) in (5)
-		člen 22
-		člen 24
člen 16		člen 25
člen 17		člen 26
člen 18		člen 27
člen 19		člen 28

Priloga I		Priloga I, dela A1 in A2 Priloga I, del D Priloga I, del E
	člen 1	-
	člen 2(1)	Priloga I, del B, odstavek (1)
	člen 2(2)	Priloga I, del B1, točka 2, odstavek (1)
	člen 2(3)	-
	člen 3	Priloga I, del B, odstavek (2)
	člen 4	Priloga I, del B, odstavek (3)
	člen 5(1)	Priloga I, del B, odstavek (4)
	člen 5(2)	Priloga I, del B, odstavek (5)
	člen 5(3)	Priloga I, del B, odstavek (6)
	člen 5(4)	Priloga I, del B, odstavek (7)
	člen 5(5)	Priloga I, del B, odstavek (8)
	člen 6	-
	člen 7(1)	Priloga I, del B, odstavek (9)
	člen 7(2)	Priloga I, del B, odstavek (10)
	člen 8	-

	Priloga I	Priloga I, del B1
	Priloga II	Priloga I, del B2
	Priloga III	Priloga I, del B3
	Priloga IV	Priloga I, del B4
-		Priloga I, del C
Priloga II		Priloga II
Priloga III		Priloga III
Priloga IV		Priloga IV
Priloga V		Priloga V
Priloga VI		Priloga VI
Priloga VII		-
Priloga VIII		Priloga VII